

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

SUUNISED

EUROOPA KESKPANGA SUUNIS,

9. detsember 2011,

Euroopa Keskpannga statistikaaruandluse nõuete kohta välisstatistika valdkonnas

(uuesti sõnastatud)

(EKP/2011/23)

(2012/120/EL)

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpannga põhikirja, eelkõige selle artikleid 3.1 ja 3.3 ning artikleid 5.1, 12.1, 14.3 ja 16,

võttes arvesse nõukogu 23. novembri 1998. aasta määrust (EÜ) nr 2533/98 statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpannga poolt, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikleid 4 ja 8,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Keskpannga 16. juuli 2004. aasta suunist EKP/2004/15 Euroopa Keskpannga statistilise aruandluse nõuete kohta maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika ning rahvusvaheliste reservide skeemi valdkonnas ⁽²⁾ on oluliselt muudetud. Kuna suunist muudetakse veelgi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.

(2) Euroopa Keskpankade Süsteem (EKPS) nõuab oma ülesannete täitmiseks igakülgset ja usaldusväärset välisstatistikat, mis hõlmab maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika ning rahvusvaheliste reservide skeemi, millest ilmnevad euroala rahandusseisu ja valuutaturgusid mõjutavad põhikirjed, ning euro pangatähtede piiriüleised tärned.

(3) Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpannga põhikirja (edaspidi „EKPSi põhikirj“) artikli 5.1 esimese lause kohaselt peab Euroopa Keskpank (EKP) riikide keskpankade (RKPde) abiga koguma kas muudelt pädevatelt ametiasutustelt, mis ei ole RKPd, või vahetult majandussubjektidelt statistilist teavet, mida on vaja EKPSi ülesannete täitmiseks. Artikli 5.1 teine lause sätestab, et sel eesmärgil peab ta tegema koostööd liidu institutsioonide ja organitega ning liikmesriikide või kolmandate riikide pädevate asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Artikkel 5.2 sätestab, et artiklis 5.1 kirjeldatud ülesandeid täidavad võimalikult suures ulatuses RKPd.

(4) Teavet, mida on vaja EKP nõuete täitmiseks välisstatistika valdkonnas, võivad koguda ja/või koostada muud pädevad ametiasutused peale RKPde. Seetõttu eeldavad mõned käesolevas suunises sätestatud ülesanded koostööd EKP või RKPde ja vastavate pädevate ametiasutuste vahel. Määruse (EÜ) nr 2533/98 artikkel 4 näeb ette, et liikmesriigid peavad korraldama oma statistiliste andmete kogumise ning tegema igakülgset koostööd EKPSiga, et tagada EKPSi põhikirja artiklist 5 tulenevate kohustuste täitmine.

(5) Osa vajalikust statistilisest teabest on seotud maksebilansi finantskontoga, sellega seotud tuluga ja rahvusvahelise investeerimispositsiooniga, mille eest vastutab eelkõige eurosüsteem. EKP abistamise kohustuse täitmiseks selles valdkonnas tuleb RKPdele tagada vajalikud statistilised eriteadmised, eelkõige põhimõtete, meetodika ning andmete kogumise, koostamise, analüüsi ja edastamise osas.

⁽¹⁾ EÜT L 318, 27.11.1998, lk 8.

⁽²⁾ ELT L 354, 30.11.2004, lk 34.

- (6) Pärast suunise EKP/2004/15 vastuvõtmist on muudetud maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni koostamise aluseks olevaid rahvusvahelisi statistikastandardeid. Eelkõige on Rahvusvaheline Valuutafond (IMF) avaldanud „Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni käsiraamatu” kuuenda trüki (BPM6) ning ÜRO Statistikakomisjon on oma viimases, 2008. aastal avaldatud rahvamajanduse arvepidamise süsteemis muutnud rahvamajanduse arvepidamise statistikastandartid. Lisaks on Euroopa Komisjon teinud ettepaneku määruse Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta ⁽¹⁾.
- (7) Arvestades portfelliinvesteeringute statistika kogumisega kaasnevat raskusi, peeti vajalikuks välja töötada ühine lähenemine vastava teabe kogumiseks kogu euroalal. Portfelliinvesteeringute kogumise süsteem euroalal peaks vastama ühisstandardile, s.o ühele neljast mudelist, millega kaasneb vähemalt positsioonide kvartaliandmete kogumine väärtpaberite kaupa vastavalt VI lisas olevale tabelile.
- (8) Andmete esitamine tehingute ja positsioonide kohta, mis on seotud euroala residentide varade ja/või kohustustega muude euroala liikmesriikide residentide suhtes, on vajalik selleks, et täita EKP statistikanõudeid portfelliinvesteeringute (ja nendega seotud tulu) valdkonnas. Andmeid kasutatakse selleks, et koostada euroala portfelliinvesteeringute kohustuste koondtehingud ja -positsioonid ning portfelliinvesteeringute tulu deebetid. See on kooskõlas riigisiseste nõuete või väljakujunenud tavade-ga.
- (9) Euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni kvartalstatistikat kasutatakse välismaailma konto koostamiseks euroala kvartali finantskontode all. Sellel eesmärgil tuleb samuti koguda ja koostada käesolevas suunises kirjeldatud teavet voogude ja positsioonide kohta seoses teiste euroala liikmesriikide residentidega.
- (10) Väärtpaberite keskandmebaasile (*Centralised Securities Database*, CSDB) saavad juurdepääsu RKPd ja teised pädevad asutused, võttes arvesse litsentse ja teisi asjakohaseid piiranguid. CSDBst saab peamine väärtpaberite viitandmete allikas, mida hakatakse kasutama portfelliinvesteeringute euroala tehingute ja positsioonide statistika koostamiseks nõutavate andmete saamiseks. Eelkõige peaks CSDB teabe väärtpaberite kaupa kogutud teabega ühendamine võimaldama euroala residentide poolt emiteeritud ja teiste euroala liikmesriikide residentide poolt hoitavate väärtpaberite portfelliinvesteeringute voogude ja positsioonide täpset koostamist. Lõpptulemusena võimaldab see koostada andmed euroala portfelliinvesteeringute kohustuste kohta sektorite kaupa.
- (11) Euro rahvusvahelise rolli kohta aastaülevaate andmiseks tuleb euro kui investeerimisvääringu hindamisel liigendada statistilised andmed võlakirjatehingute ja -positsioonide kohta vääringute kaupa.
- (12) EKPS vajab igakülgset statistikat, et hinnata väljaspool euroala hoitavate euro pangatähtede hulka. Sellel eesmärgil on eriti asjakohane statistiline teave euro pangatähtede piiriüleste tarnete kohta euroala riikide ja väljaspool euroala asuvate riikide vahel. Selline statistika on vajalik hõlbustamiseks euro pangatähtede emiteerimise valdkonnas otsuste tegemist, mis puudutavad nende tootmise kavandamist, varude haldamist ja emiteerimise koordineerimist ning euro pangatähtede tarnimist RKPde ja EKP poolt kooskõlas nende pädevusega. Euro pangatähtede tarnete statistika aitab hinnata rahanduslikku ja välisvaluutaga seotud arengut ning seda on vaja euro rolli hindamiseks investeerimisvääringuna väljaspool euroala.
- (13) Euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika ning rahvusvaheliste reservide skeemi kvaliteedi hindamine tuleb teha vastavalt EKP statistika kvaliteediraamistikule. RKPd peaksid koostöös muude pädevate asutustega kohastel juhtudel hindama nende poolt esitatavate andmete kvaliteeti.
- (14) Vastavalt määruse (EÜ) nr 2533/98 artiklile 3a ning EKPSi avalikule kohustusele seoses Euroopa statistikaaruandlusega juhendub EKPS Euroopa statistika arendamisel, koostamisel ja levitamisel erapooletuse, objektiivsuse, ametialase sõltumatus, kulutasuvuse, statistika konfidentsiaalsuse, aruandluskoormuse minimeerimise ja väljundi hea kvaliteedi põhimõtetest.
- (15) RKPd edastavad EKP-le konfidentsiaalset statistilist teavet EKPSi ülesannete täitmiseks vajalikul määral ja vajaliku detailsusega. Kui konfidentsiaalsena märgitud statistilise teabe allikaks on pädevad ametiasutused, mis ei ole RKPd, kasutab EKP sellist konfidentsiaalset statistilist teavet kooskõlas määrusega (EÜ) nr 2533/98.

⁽¹⁾ KOM(2010) 774 (lõplik).

(16) On vaja kehtestada tõhus kord tehniliste muudatuste tegemiseks käesoleva suunise lisadesse tingimusel, et need muudatused ei muuda aluspõhimõtteid ega mõjuta liikmesriikide andmeesitajate aruandluskoormust. Selle korra rakendamisel võetakse arvesse EKPSi statistikakomitee seisukohti. Riikide keskpangad võivad teha ettepanekuid selliste tehniliste muudatuste tegemiseks EKPSi statistikakomitee kaudu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SUUNISE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas suunises kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „välisstatistika” – maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika, rahvusvaheliste reservide skeem ning euro pangatähtede piiriüleste tarnete statistika;
- 2) „maksebilanss” – statistiline aruanne, mis kajastab asjakohase jaotusega piiriüleseid tehinguid aruandeperioodi jooksul;
- 3) „rahvusvaheline investeerimispositsioon” – bilanss, mis kajastab asjakohase jaotusega välisfinantsvarade ja -kohustuste positsiooni kindlaksmääratud kuupäeval;
- 4) „rahvusvaheliste reservide skeem” – statistiline aruanne, mis kajastab asjakohase jaotusega eurosüsteemi reservvarade, muude välisvaluutavarade ja reservidega seotud kohustuste positsiooni kindlaksmääratud kuupäeval;
- 5) „euro pangatähtede piiriülene tarne” – euro pangatähtede eksport ja/või import;
- 6) „euro pangatähtede eksport” – RKP või muu euroala rahaloomeasutuse euro pangatähtede tarne juriidilisele isikule asukohaga väljaspool euroala;
- 7) „euro pangatähtede import” – euro pangatähtede tarne RKP-le või muule euroala rahaloomeasutusele juriidilise isiku poolt asukohaga väljaspool euroala;
- 8) „resident ja resideerima” – tähendus kattub nõukogu määruse (EÜ) nr 2533/98 artikli 1 punktis 4 määratletuga;
- 9) „välismaailm” – kõik rahvusvahelised organisatsioonid ja kõikide konkreetsetest euroala riigist väljaspool asuvate territooriumide residentid, kes tegutsevad selle liikmesriigi residentide tehingupooltena;
- 10) „maksebilansitehing” – tehing, millega luuakse või kustutatakse täielikult või osaliselt nõudeid või võlgu või millega toimub eseme suhtes õiguse üleandmine euroala residentide ja euroalaväliste residentide vahel;
- 11) „välispositsioonid” – finantsnõuded euroala liikmesriigi mitteresidentide vastu ja kohustused euroalaliikmesriigi mitteresidentide ees; välispositsioonid hõlmavad ka järgmist: a) maa, muu materiaalne mittetoodetud vara ja muu kinnisvara, mis asub füüsiliselt väljaspool euroala liikmesriiki ja kuulub selle euroala liikmesriigi residentidele ja/või asub füüsiliselt euroala liikmesriigis ja kuulub mitteresidentidele, ning b) rahaline kuld ja eriarveldusühikud (SDRid), mis kuuluvad residentidele;
- 12) „ümberhindamised” – välispositsioonide kasum ja kahjum, mis tuleneb valuutakursi ja/või muude hindade muutustest;
- 13) „reservvarad” – eurosüsteemile kuuluvad väga likviidsed, turukõlblikud ja krediidivõimelised nõuded euroalaväliste residentide vastu, mis ei ole väeringustatud euros, pluss kuld, reservpositsioonid IMFis ja SDR positsioonid;
- 14) „muud välisvaluutavarad” – a) eurosüsteemile kuuluvad nõuded euroala residentide vastu, mis ei ole väeringustatud euros, ja b) eurosüsteemile kuuluvad nõuded euroalaväliste residentide vastu, mis ei ole väeringustatud euros ja mis ei vasta reservvarade likviidsuse, turukõlblikkuse ja krediidivõime kriteeriumidele;
- 15) „reservidega seotud kohustused” – eurosüsteemi teadaolevad ja tõenäolised lühiajalised netokohustused, mis on sarnased eurosüsteemi reservvarade ja muude välisvaluutavaradega;
- 16) „andmete kogumine väärtpaberite kaupa” – konkreetsete väärtpaberite kaupa andmete kogumine.

Artikkel 2

RKPde statistikaga seotud kohustused

1. RKPd esitavad EKP-le andmed maksebilansitehingute, positsioonide ning ümberhindamiste kohta ning samuti reservvarade, muude välisvaluutavarade ning reservidega seotud kohustuste positsioonide kohta, mis on vajalikud, et EKP saaks koostada euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni agregeeritud statistika ning rahvusvaheliste reservide skeemi. Andmed esitatakse II lisa tabelite 1–5 määratluste kohaselt artiklis 3 sätestatud tähtaegadel.

2. RKPd esitavad samuti EKP-le andmed euro pangatähtede piiriüleste tarnete kohta vastavalt II lisa tabelile 6. RKP esitavad andmed euro pangatähtede piiriüleste tarnete kohta, kui parim hinnang eelnend aastaa piiriüleste tarnete kohta ületab 1 000 miljonit eurot.

3. Andmetele lisatakse olulisemaid üksikjuhte ja läbivaatamise põhjusi käsitlev lihtsalt kättesaadav teave, kui selliste tähtsamate üksikjuhtude või läbivaatamiste tõttu andmetesse tehtud parandused on olulised või kui seda nõuab EKP. Kehtivate kokkulepete raames vahetatakse teiste euroala RKPdega olemasolevat teavet olulisemate üksikjuhtude kohta, näiteks seoses välismaiste otseinvesteeringutega.

4. Nõutavad andmed esitatakse EKP-le kuu ja kvartali tehingute ning kvartali ja aasta positsioonide osas vastavalt I, II ja III lisale. Need lisad vastavad kehtivatele rahvusvahelistele normidele, eelkõige BPM6-le. Kuise rahvusvaheliste reservide skeemi osas esitatakse teave EKP-le vastavalt I, II ja III lisale, mis vastavad IMFi käsiraamatule „International Reserves and Foreign Currency Liquidity: Guidelines for a Data Template”.

5. Nõutavad andmed maksebilansi kohta esitatakse kuude ja kvartalite kaupa. Nõutavad andmed rahvusvaheliste reservide skeemi kohta esitatakse selle kuu lõpu seisuga, mida andmed puudutavad. Nõutavad andmed rahvusvahelise investeerimispositsiooni kohta esitatakse kvartalite kaupa. Nõutavad andmed euro pangatähtede piiriüleste tarnete kohta esitatakse kuude kaupa.

6. Portfelliinvesteeringute kogumise süsteemid peavad vastama ühele VI lisas olevas tabelis toodud näidistest.

7. Euroala laienemisel esitavad nii selle liikmesriigi RKP kui ka teiste, kõnealuse liikmesriigi poolt eurole ülemineku ajal eurot kasutavate liikmesriikide RKPd EKP-le tagasivaatelised andmed, mis võimaldavad koostada uues koosseisus euroala hõlmavad agregaadid. Need RKPd esitavad parima hinnangu tagasivaatelistel andmetel osas alates 2008. aastast. Aruannete kirjed ja detailsuse otsustab EKP juhatus EKPSi statistikakomitee ettepanekul juhtumipõhiselt.

Kui euro kasutusele võttev liikmesriik on liitunud liiduga pärast 2007. aastat, hõlmavad tagasivaatelised andmed vähemalt perioodi alates selle liikmesriigi liiduga liitumise kuupäevast.

8. Euroala laienemisel esitavad need euroala liikmesriigid, kes olid rahaliidu liikmed euro füüsilisele kasutuselevõtule eelnend perioodil, selle perioodi kohta tagasivaatelised andmed sellise rahaliidu kui terviku kohta.

Erandina artikli 2 lõikest 7 ei pea Luksemburgi keskpang esitama tagasivaatelistel andmetel Belgia ja Luksemburgi kohta perioodi kohta, mis lõppes detsembris 2001. Belgia keskpang esitab Belgia ja Luksemburgi ühised tagasivaatelised andmed perioodi kohta, mis lõppes detsembris 2001. Sama menetlust kohaldatakse, kui tagasivaatelistel andmetel perioodi kohta enne euro reaalset kasutuselevõttu nõutakse seoses meetoodika muudatuste või nõuete muutmiselega.

Artikkel 3

Tähtajalisus

1. Euroala igakuise maksebilansi koostamiseks vajalikud andmed ning andmed euroala reservvarade ümberhindamise kohta esitatakse EKP-le hiljemalt kell 14.00 Kesk-Euroopa aja järgi ⁽¹⁾ 44. kalendripäeval pärast selle kuu lõppu, mille kohta andmed esitatakse.

2. Euroala kvartaalse maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni koostamiseks vajalikud andmed esitatakse EKP-le hiljemalt kell 14.00

a) 85. kalendripäeval pärast selle kvartali lõppu, mille kohta andmeid esitatakse, alates 2014. aastast kuni 2016. aastani;

b) 82. kalendripäeval pärast selle kvartali lõppu, mille kohta andmeid esitatakse, 2017. ja 2018. aastal;

c) 80. kalendripäeval pärast selle kvartali lõppu, mille kohta andmeid esitatakse, alates 2019. aastast;

3. Andmed, mis on vajalikud eurosüsteemi rahvusvaheliste reservide skeemi koostamiseks, esitatakse EKP-le hiljemalt kell 14.00 10. kalendripäeval pärast selle kuu lõppu, mille kohta andmed esitatakse.

4. Euro pangatähtede piiriüleste tarnete kohta nõutavad andmed, mis on määratletud II lisa tabelis 6, esitatakse EKP-le hiljemalt kell 14.00 35. kalendripäeval pärast selle kuu lõppu, mille kohta andmed esitatakse.

5. Kui lõigetes 1–4 sätestatud tähtpäev langeb päevale, mil TARGET2 on suletud, on tähtpäevaks järgmine TARGET2 tööpäev ⁽²⁾.

6. Lõigetes 1–5 sätestatud andmete kogumine tuleb riigis korraldada eeltoodud tähtaegu silmas pidades.

⁽¹⁾ Käesolevas suunises tähendavad viited ajahetkele Kesk-Euroopa aega, mille puhul võetakse arvesse üleminekut Kesk-Euroopa suveajale.

⁽²⁾ TARGET2 puhke- ja tööpäevad tehakse teatavaks EKP veebilehel www.ecb.europa.eu ja eurosüsteemi veebilehtedel.

Artikkel 4

Koostöö pädevate ametiasutustega, mis ei ole RKPd

1. Kui osa või kõigi artiklis 2 kirjeldatud andmete allikaks on pädevad ametiasutused, mis ei ole RKPd, kehtestavad RKPd kohase viisi koostööks nende asutustega, et tagada andmete edastamiseks püsistruktuur, mis vastab EKP normidele, eelkõige andmete kvaliteedi osas, ja muudele nõuetele, mis on sätestatud käesolevas suunises, kui sama tulemus pole juba saavutatud riigi õigusaktidega.

2. Maksebilansi finantskonto, sellega seotud tulu ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni osas vastutavad RKPd nendes valdkondades põhimõtete, meetodika ja andmete kogumise, koostamise, analüüsi ja edastamise normide järgimise ja arendamise tagamise eest.

3. Kui konfidentsiaalsetena märgitud statistilise teabe allikaks on pädevad ametiasutused, mis ei ole RKPd, kasutab EKP sellist konfidentsiaalset statistilist teavet kooskõlas määrusega (EÜ) nr 2533/98.

Artikkel 5

Edastamise nõuded

Nõutav statistiline teave tuleb esitada EKP-le vormis, mis vastab IV lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 6

Statistilise teabe kvaliteet

1. Ilma et see piiraks V lisas sätestatud EKP järelevalveülesandeid, tagavad RKPd EKP-le esitatava statistilise teabe kvaliteedi järelevalve ja hindamise, asjakohastel juhtudel koostöös muude pädevate ametiasutustega vastavalt artiklile 4. EKP hindab neid andmeid samamoodi. Hindamine peab olema õigeaegne. EKP juhatus esitab igal aastal EKP nõukogule aruande andmete kvaliteedi kohta.

2. Hinnang portfelliinvesteeringute tehingute ja positsioonide ning seonduva tulu andmete kvaliteedile peab põhinema piisaval ja kvaliteetsel CSDB väärtpaberite teabel.

3. Kui II lisa tabelite 1–5 kirjade andmed on euroala või riikliku statistika jaoks tähtsusetud või ebapiisavad või kui vastava kirje andmeid ei ole võimalik mõistlike kuludega koguda, on lubatud kasutada usaldusväärset statistikametoodikal põhinevat parimat hinnangut, kui see ei kahjusta kõnealuse

statistika analüütilist väärtust. Parim hinnang on lubatud järgmistele alajaotuste puhul II lisa tabelites 1 ja 2:

- a) muude investeeringute esmase tulu alajaotused;
- b) muu esmase ja teise tulu alajaotused;
- c) kapitalikonto kapitalisiirete alajaotused;
- d) tuletisinstrumentide kohustuste geograafiline jaotus;
- e) ISIN-koodita investeerimisfondide osakutelt teenitud tulu reinvesteeringud;
- f) pangatähtede piiriüleste tarnete jaotus nimiväärtuste kaupa.

4. EKP-poolne statistilise teabe kvaliteedi järelevalve võib hõlmata andmetes tehtud paranduste kontrolli: esiteks selleks, et võtta arvesse statistilise teabe viimane hindamine, seeläbi parandades kvaliteeti; teiseks, et tagada võimalikult suurel määral vastavate maksebilansi kirjade vaheline järjepidevus igal erineval aruandeperioodil.

Artikkel 7

Muudatuste tegemise lihtsustatud kord

Võttes arvesse EKPSi statistikakomitee seisukohti, on EKP juhatusel õigus teha käesoleva suunise lisades tehnilisi muudatusi, kui need parandused ei muuda selle aluspõhimõtteid ega liikmesriikide andmeesitajate aruandluskoormust.

Artikkel 8

Esimene andmete edastamine EKP-le

1. Esimene andmete edastamine maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni ning rahvusvaheliste reservide skeemi kohta toimub juunis 2014.

2. Esimene andmete edastamine euro pangatähtede piiriüleste tarnete kohta toimub märtsis 2012.

Artikkel 9

Kehtetuks tunnistamine

1. Suunis EKP/2004/15 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juunist 2014.

2. Viiteid suunisele EKP/2004/15 käsitatakse viidetena käesolevale suunisele.

*Artikkel 10***Jõustumine**

1. Käesolev suunis jõustub 1. märtsil 2012.
2. Ilma et see mõjutaks artikli 8 lõiget 2, kohaldatakse käesolevat suunist alates 1. juunist 2014.

*Artikkel 11***Adressaadid**

Käesolev suunis on adresseeritud kõikidele eurosüsteemi keskpankadele.

Frankfurt Maini ääres, 9. detsember 2011

EKP nõukogu nimel

EKP president

Mario DRAGHI

—

I LISA

EUROOPA KESKPANGA STATISTIKANÕUDED

1. Maksebilansi statistika

Euroopa Keskpank (EKP) vajab maksebilansi statistikat kahe sagedusega: kord kuus ja kord kvartalis vastavate kalendriperioodide kohta. Aastaandmed koostatakse vastava aasta kohta liikmesriigi kvartali aruannetes esitatud andmete summeerimise teel. Maksebilansi statistika peaks olema võimalikult suurel määral kooskõlas muu statistikaga, mis esitatakse rahapoliitika elluviimiseks.

1.1. Maksebilansi kuustatistika

E e s m ä r k

Euroala kuise maksebilansi eesmärgiks on tuua välja põhikirjed, mis mõjutavad monetaartingimusi ja valuutaturgusid (vt II lisa tabel 1).

N õ u d e d

On oluline, et andmed oleksid sobivad kasutamiseks euroala maksebilansi arvutamisel.

Arvestades kuise maksebilansi andmete esitamise lühikest tähtaega, andmete suurt agregeeritust ning nende kasutamist rahapoliitika eesmärkidel ja valuutatehinguteks, lubab EKP teatavat kõrvalekaldumist rahvusvahelistest normidest (vt käesoleva suunise artikli 2 lõiget 4), kui see on vältimatu. Täielik tekke- või tehingupõhine kajastamine ei ole nõutav. Tähtjast kinnipidamise vajaduse korral aktsepteerib EKP hinnangulisi või esialgseid andmeid.

Kõik laiemad tehingute kategooriad tuleb esitada varade ja kohustustena (või jooksevkonto kirjete puhul krediti või deebetina). Üldiselt nõuab see RKPdelt maksebilansitehingute puhul muude euroala liikmesriikide residentidega tehtud tehingute ja euroalaväliste tehingute eristamist. RKPd teevad seda ühetaoliselt.

Kui euroala liikmed muutuvad, peavad RKPd muutma euroala riikide koosseisu määratlust alates kuupäevast, mil liikmelisuse muudatus jõustub. Parima hinnangu andmist laienuvad euroala hõlmavate tagasivaatelistel andmete kohta nõutakse nii eelmise koosseisu euroala RKPdelt kui ka uute euroala liikmesriikide RKPdelt.

Euroala kuuandmete otstarbekaks koondamiseks portfelliinvesteeringute valdkonnas tuleb eristada tehinguid euroala residentide emiteeritud väärtpaberitega ja tehinguid euroalaväliste residentide emiteeritud väärtpaberitega. Euroala portfelliinvesteeringute varade netotehingute statistika koostatakse aruannetes esitatud mitte-euroala residentide emiteeritud väärtpaberite netotehingute agregeerimise teel. Euroala portfelliinvesteeringute kohustuste netotehingute statistika koostatakse kõigi riigi kohustuste netotehingute ja euroala residentide emiteeritud ja ostetud väärtpaberite netotehingute konsolideerimisega.

Analoogset aruandlusnõuet ja agregeeritud andmete koostamise meetodit kohaldatakse ka portfelliinvesteeringute tulu kohta.

Maksebilansi andmete koostamiseks rahapoliitilistel eesmärkidel peavad RKPd esitama andmed institutsionaalse sektori lõikes. Kuu maksebilansi puhul on sektoriteks liigendus järgmine:

- otseinvesteeringute puhul: a) hoiuettevõtted, välja arvatud keskpank, b) rahaturufondid, c) valitsussektor, d) muud sektorid;
- portfelliinvesteeringute puhul varad ja muud investeeringud: a) keskpank, b) hoiuettevõtted, välja arvatud keskpank, c) rahaturufondid, d) valitsussektor, e) muud sektorid.

Maksebilansi koostamiseks sektorite lõikes, mis võimaldab rahapoliitilise ülevaate koostamist, nõutakse RKPdelt andmete esitamist netotehingute kohta euroala residentide emiteeritud väärtpaberitesse tehtud portfelliinvesteeringutega, mis on esitatud institutsionaalsete sektorite kaupa, kuhu emitent kuulub. Lisaks sellele hõlmavad portfelliinvesteeringute kohustused liigendust riigisiseste emitentide institutsionaalse sektori lõikes.

Euroala portfelliinvesteeringute kohustuste netotehingute statistika sektorite lõikes koostatakse seejärel vastavate sektorite kõigi riigi netokohustuste ja vastavate euroala residentide emiteeritud ja ostetud väärtpaberite netotehingute konsolideerimise teel.

RKPd (ja kohastel juhtudel teised pädevad asutused) koguvad portfelliinvesteeringute andmeid vastavalt ühele VI lisa olevas tabelis toodud näidistest.

1.2. Maksebilansi kvartalstatistika

Eesmärk

Euroala kvartaalse maksebilansi eesmärgiks on pakkuda üksikasjalikumat teavet, et võimaldada välistehingute täiendavat analüüsi.

Seda statistikat saab kasutada eelkõige euroala sektorite ja finantskontode koostamiseks ja liidu/euroala maksebilansi ühiseks avaldamiseks koostöös Euroopa Komisjoniga (Eurostat).

Nõuded

Maksebilansi kvartalstatistika vastab võimalikult suurel määral rahvusvahelistele normidele (vt käesoleva suunise artikli 2 lõige 4). Maksebilansi kvartalstatistika nõutav liigendus on esitatud II lisa tabelis 2. Ühtlustatud põhimõtted ja mõisted, mida kasutatakse kapitali- ja finantskontode puhul, on sätestatud III lisas.

Kvartaalse jooksevkonto liigendus on sarnane jaotusega, mida nõutakse kuuandmete puhul. Tulude puhul on vaja detailsemaid kvartaliandmeid.

Finantskonto „muude investeeringute” puhul järgib EKP Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) maksebilansi ja rahvusvahelise investimispositsiooni käsiraamatu kuuendas taastrükis (edaspidi BPM6) esitatud nõudeid. Liigenduses on samuti muudatus (st esmatahtis on sektor). See sektoriteks jaotus on vastavuses BPM6 jaotusega, kus esmatahtsad on instumendid. Nii nagu BPM6-s, eristatakse sularaha ja hoiused laenudest ja muudest investeeringutest.

RKPD peavad eristama tehinguid euroala liikmesriikidega kõikidest muudest välistehingutest. Euroala portfelliinvesteeringute varade netotehingute statistika koostatakse aruannetes esitatud euroalaväliste residentide emiteeritud väärtpaperite netotehingute agregeerimise teel. Euroala portfelliinvesteeringute kohustuste netotehingute statistika koostatakse kõigi riigi kohustuste netotehingute ja euroala residentide emiteeritud ja ostetud väärtpaperite netotehingute konsolideerimise teel.

Analoogset aruandlusnõuet ja koondandmete koostamise meetodit kohaldatakse ka portfelliinvesteeringute tulu kohta.

Otseinvesteeringute kohta peavad RKPD esitama kord kvartalis järgmise jaotuse sektorite kaupa: a) hoiuettevõtted, välja arvatud keskpang, b) valitsussektor, c) muud finantsinstitutsioonid, d) kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvad ettevõtted, kodumajapidamised ja kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid. „Portfelliinvesteeringu varade” ja „muude investeeringute” kohta esitatavate aruannete liigendus institutsionaalsete sektorite lõikes järgib IMFi standardkomponente ja hõlmab järgmist: a) keskpang, b) hoiuettevõtted, välja arvatud keskpang, c) rahaturufondid, d) valitsussektor, e) muud finantsinstitutsioonid, f) kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvad ettevõtted, kodumajapidamised ja kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid.

Euroala portfelliinvesteeringute kohustuste netotehingute statistika koostamise eesmärgil euroala residentidest emitentide sektorite lõikes on kvartaliandmete nõuded sarnased kuu maksebilansi nõuetega.

Kooskõlas riikliku arvepidamise süsteemiga (*system of national accounts*) soovib BPM6, et intressi tuleks kajastada tekkepõhiselt. See nõue mõjutab jooksevkontot (investeeringumistulu) ja finantskontot.

2. Rahvusvaheliste reservide skeem

Eesmärk

Rahvusvaheliste reservide skeem on kuuaruanne RKPDde ja EKP reservvarade, muude välisvaluutavarade ja reservidega seotud kohustuste kohta, mis koostatakse vastavalt IMFi rahvusvaheliste reservide ja välisvaluuta likviidsuse skeemile, mis on määratletud IMFi käsiraamatus „International Reserves and Foreign Currency Liquidity: Guidelines for a Data Template”. See teave täiendab andmeid reservvarade kohta, mis on euroala maksebilansi statistikas.

Nõuded

Euroala reservvarad on EKP („koondatud reservid”) ja RKPDde („koondamata reservid”) väga likviidsed, turukõlblikud ja krediitdivimelised nõuded euroalaväliste residentide vastu, mida vääringustatakse ja arveldatakse konverteeritavas välisvaluutas (st muud vääringud peale euro), kuld, reservipositsioonid IMFis ja eriarveldusühikud (SDR). Nende hulka võivad kuuluda ka tuletisinstrumentide netopositsioonid. Üldjuhul koostatakse reservvarad brutosummana, tasaarveldamata reservidega seotud kohustusi. Erandina tuleb tuletisinstrumentide positsioonid kirjendada netosummana. RKPDelt nõutavate andmete liigendus on esitatud II lisa tabeli 3 I.A punktis.

Välisvaluutades väeringustatud eurosüsteemi varad, mis ei vasta sellele määratlusele, s.o nõuded euroala residentide vastu, ja varad, mida hoitakse rahapoliitika või muul eesmärgil, mis ei ole seotud maksebilansi- või vahetuskursipoliitikaga, kajastatakse rahvusvaheliste reservide skeemi kirje „muud välisvaluutavarad” all (II lisa tabeli 3 I.B punkt).

Eurodes väeringustatud nõudeid mitteresidentide vastu ja euroala liikmesriikide valitsuste välisvaluutade saldosisid ei käsitata reservvaradena; need summad ei ole hõlmatud eurosüsteemi reservide skeemis ning neid kajastatakse rahvusvahelisel investeerimispositsiooni juures „muude investeeringute” all, kui nad kajastavad nõudeid euroalaväliste residentide vastu.

Vastavalt II lisa tabeli 3 II–IV punktile esitatakse täiendavalt teave eurosüsteemi teadaolevate ja tingimuslike lühiajaliste netorahavoogude kohta, mis on seotud eurosüsteemi reservvarade ja muude välisvaluutavaradega, mis on nn reservidega seotud kohustused.

3. Rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika

E e s m ä r k

Rahvusvaheline investeerimispositsioon on euroala kui terviku välisvarade ja -kohustuste aruanne rahapoliitika ja valuutaturu analüüsiks. Elköige aitab see kaasa liikmesriikide välise haavatavuse hindamisele ja raha hoidva sektori likviidse välisvara hoiuste arengu jälgimisele. See statistiline teave on kesksel kohal välismaailma konto koostamisel euroala kvartali finantskontode all ja see võib olla abiks ka maksebilansi voogude koostamisel.

N õ u d e d

RKPD esitavad rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika kvartaalselt perioodi lõpu seisuga, sealhulgas valuutakurside või muude hindade muutumisest tulenevate ümberhindamiste kohta.

Rahvusvahelise investeerimispositsiooni andmed vastavad võimalikult suurel määral rahvusvahelistele normidele (vt käesoleva suunise artikli 2 lõige 4). EKP koostab rahvusvahelise investeerimispositsiooni euroala kui terviku kohta. Euroala rahvusvahelise investeerimispositsiooni liigendus on esitatud II lisa tabelis 4.

Rahvusvaheline investeerimispositsioon näitab vaatlusperioodi lõpu finantsseisu, mille väärtust hinnatakse perioodi lõpu hindades. Positsioonide väärtus saab muutuda järgimiste tegurite tõttu. Esiteks, ühe osa väärtuse muutusest vaatlusperioodil tingivad finantstehingud, mis on toimunud ja kajastatud maksebilansis. Teiseks, osa positsioonide muutustest antud perioodi alguses ja lõpus põhjustavad näidatud finantsvarade ja -kohustuste hinnamuutused. Kolmandaks, juhul kui positsioonid ei ole väeringustatud arvestusühikutes, mida kasutatakse rahvusvahelise investeerimispositsiooni jaoks, mõjutavad väärtusi ka vahetuskursi muutused muude valuutade suhtes. Lõpuks käsitatakse muid muutusi, mis ei ole tingitud eespool toodud teguritest, tulenevana muudest mahu muutustest vaadeldaval perioodil.

Euroala finantsvoogude ja -positsioonide nõuetekohane vastavusse viimine nõuab muutuste eristamist, mis tulenevad hinnast, vahetuskursi muutustest ja muudest mahu muutustest.

Rahvusvahelise investeerimispositsiooni kajastamine peaks olema võimalikult lähedane maksebilansi kvartalivoogude omale. Põhimõtted, mõisted ja liigendused on kooskõlas nendega, mida kasutatakse maksebilansi kvartalivoogude puhul.

Niivõrd kui võimalik, peaksid rahvusvahelise investeerimispositsiooni andmed olema vastavuses muu statistikaga, näiteks rahandus- ja pangandusstatistikaga, finantsarvestusega ja riikliku arvepidamisega.

Kuu ja kvartali maksebilansi puhul peavad RKPD rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas eristama euroala liikmesriikide suhtes esinevaid positsioone kõigist muudest välispositsioonidest. Portfelliinvesteeringute kontodel tuleb eristada euroala residentide emiteeritud väärtpaberite positsioone ja euroalaväliste residentide emiteeritud väärtpaberite positsioone. Euroala portfelliinvesteeringute netovarade statistika koostatakse aruannetes esitatud euroalaväliste residentide emiteeritud väärtpaberite netovarade koondamise teel. Euroala portfelliinvesteeringute netokohustuste statistika koostatakse kõigi riigi netokohustuste ja euroala residentide emiteeritud ja ostenud väärtpaberite netopositsioonide konsolideerimise teel.

Rahvusvahelise investeerimispositsiooni portfelliinvesteeringute varad ja kohustused koostatakse üksnes positsiooniandmete alusel.

RKPD (ja kohastel juhtudel teised pädevad statistikaasutused) koguvad vähemalt kvartaalselt portfelliinvesteeringute varade ja kohustuste positsioonid väärtpaberite kaupa vastavalt VI lisas olevas tabelis toodud näidistele.

4. Reservvarade kuised ümberhindamised tulenevalt muutustest valuutakurssides ja muudes hindades

Eesmärk

Euroala reservvarade kuised ümberhindamised aitavad hinnata euroala välist haavatavust.

Nõuded

RKPd peavad kord kuus esitama statistika reservvarade ümberhindamiste kohta, mis tulenevad muutustest valuutakurssides ja muudes hindades. Need andmed vastavad rahvusvahelistele standarditele (vt käesoleva suunise artikli 2 lõige 4).

Selle aruande liigendus on esitatud II lisa tabelis 5.

Reservvarade ümberhindamised näitavad positsioonide kasumit ja kahjumit, st reservvarade rahalise väärtuse muutusi, mis tekivad nende hindade taseme ja struktuuri muutuste tagajärjel.

5. Kuised pangatähtede piiriülesed tarned nimiväärtuste lõikes

Eesmärk

EKPS vajab igakülgset statistikat, et hinnata väljaspool euroala hoitavate euro pangatähtede hulka. Sellel eesmärgil on eriti asjakohane statistiline teave euro pangatähtede piiriüleste tarnete kohta euroala ja väljaspool euroala asuvate riikide vahel. Selline statistika on vajalik hõlbustamiseks euro pangatähtede emiteerimise valdkonnas otsuste tegemist, mis puudutavad tootmise kavandamist, varude haldamist ja emiteerimise koordineerimist ning euro pangatähtede tarnimist RKPde ja EKP poolt kooskõlas nende pädevusega. Euro pangatähtede tarnete statistika aitab hinnata rahanduslikke ja välisvaluutaga seotud arengusuundi ning seda on vaja hindamiseks euro rolli investeerimisväeringuna väljaspool euroala.

Nõuded

RKPd esitavad teabe euro pangatähtede kuise impordi ja ekspordi kohta euroala liikmesriikide ja väljaspool euroala asuvate riikide vahel vastavalt II lisa tabelile 6. Nõutav on liigendus nimiväärtuste lõikes parima hinnangu alusel.

II LISA

NÕUTAVAD JAOTUSED

Tabel 1

Kuu maksebilanss

	Kreedit	Deebet	
1. Jooksevkonto ⁽¹⁾			
Kaubad ⁽²⁾	Geo 3 ⁽³⁾	Geo 3	
Teenused	Geo 3	Geo 3	
Esmane tulu			
Tööjõutulu	Geo 3	Geo 3	
Investeeringutulu			
Otseinvesteeringud			
Omakapital	Geo 3	Geo 3	
<i>sellest: residentide sektori reinvesteeringutulu (sektor 1) ⁽⁴⁾</i>	Geo 2	Geo 2	
Võlainstrumendid	Geo 3	Geo 3	
Portfelliinvesteeringud			
Omakapital ja investeeringufondide aksiad	Geo 3	Geo 1	
Võlaväärtpaberid	Geo 3	Geo 1	
Muud investeeringud	Geo 3	Geo 3	
<i>sellest: intress</i>	Geo 2	Geo 2	
Reservvarad	Geo 3	Geo 3	
<i>sellest: intress</i>	Geo 2	Geo 2	
Muu esmane tulu	Geo 3	Geo 3	
Teisene tulu	Geo 3	Geo 3	
2. Kapitalikonto	Geo 3	Geo 3	
	Finantsvara netosoetamine	Neto kohustuste võtmine	Neto
3. Finantskonto			
Otseinvesteeringud			
Omakapital residentide sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2	Geo 2	
Võlainstrumendid residentide sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2	Geo 2	
Portfelliinvesteeringud			
Omakapital ja investeeringufondide aksiad			
Residentide sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2	Geo 1	
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2		
Võlaväärtpaberid			
Lühiajalised			
Residentide sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2	Geo 1	
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2		

	Finantsvara netosoetamine	Neto kohustuste võtmine	Neto
Pikaajalised			
Residentide sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2	Geo 1	
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2		
Tuletisinstrumentid (v.a reservid) ja töötajate aktsiaoptsioonid			Geo 2
Muud investeeringud			
Residentide sektori kaupa (sektor 1)	Geo 2	Geo 2	
sellest: sularaha ja hoiused	Geo 2	Geo 2	
Reservvarad			
Rahaline kuld			
Füüsiline kuld	Geo 1		
Isikupäratud kullakontod	Geo 1		
Eriarveldusühikud (SDRid)	Geo 1		
Reservpositsioon Rahvusvahelises Valuutafondis (IMF)	Geo 1		
Muud reservvarad			
Sularaha ja hoiused			
Nõuded rahandusasutuste, IMFi ja Rahvusvaheliste Arvelduste Panga (BIS) vastu	Geo 1		
Nõuded muude institutsioonide (pangad) vastu	Geo 1		
Väärtpaberid			
Võlaväärtpaberid			
Lühiajalised	Geo 1		
Pikaajalised	Geo 1		
Omakapital ja investeerimisfondide aktsiad	Geo 1		
Tuletisinstrumentid (neto)	Geo 1		
Muud nõuded	Geo 1		

(¹) Valitud kirjade põhimõtted ja mõisted on määratletud III lisas.

(²) Hõlmab brändingut – kaudtransiidi korrigeerimine.

(³) Nõutav geograafiline jaotus on määratletud tabelis 7.

(⁴) Nõutav jaotus institutsionaalsete sektorite kaupa on määratletud tabelis 8.

Tabel 2
Kvartali maksebilanss

	Kreedit	Deebet
1. Jooksevkonto (¹)		
Kaubad	Geo 4 (²)	Geo 4
Üldkaubad maksebilansi alusel	Geo 3	Geo 3
Kaupade netoeksport kaubandusteenuse raames	Geo 3	
Kaubandusteenuse raames omandatud kaubad (negatiivne krediid)	Geo 3	
Kaubandusteenuse raames müüdüd kaubad	Geo 3	
Mitterahaline kuld	Geo 3	Geo 3
Bränding – kaudtransiidi korrigeerimine	Geo 4	Geo 4

	Kreedit	Deebet
Teenused	Geo 4	Geo 4
Teiste omandis olevate füüsiliste sisendite töötlemise teenused	Geo 4	Geo 4
Mujal kajastamata hooldus- ja remonditeenused	Geo 4	Geo 4
Veoteenused	Geo 4	Geo 4
Reisiteenused	Geo 4	Geo 4
Ehitus	Geo 4	Geo 4
Kindlustus- ja pensioniteenused	Geo 4	Geo 4
Finantsteenused	Geo 4	Geo 4
Otsese tasu eest osutatavad ja muud finantsteenused	Geo 3	Geo 3
Kaudselt mõõdetavad finantsvahendusteenused (FISIM)	Geo 3	Geo 3
Mujal kajastamata intellektuaalomandi kasutamise tasud	Geo 4	Geo 4
Telekommunikatsiooni-, IT- ja infoteenused	Geo 4	Geo 4
Muud äriteenused	Geo 4	Geo 4
Teadus- ja arendusteenused	Geo 3	Geo 3
Eriala- ja juhtimiskonsultatsiooni teenused	Geo 3	Geo 3
Tehnilised, kaubandusega seotud ja muud äriteenused	Geo 3	Geo 3
Isiku-, kultuuri- ja meelelahutusteenused	Geo 4	Geo 4
Mujal kajastamata valitsussektori kaubad ja -teenused	Geo 4	Geo 4
Esmane tulu		
Tööjõutulu	Geo 4	Geo 4
Investeermistulu		
Otseinvesteeringud		
Omakapital	Geo 4	Geo 4
Dividendid ja kvaasikorporatiivsete ettevõtjate tuludest välja võetud summad		
Otseinvesteeringu ettevõtjates	Geo 3	Geo 3
Otseinvestoris (pöördinvesteering)	Geo 3	Geo 3
Sidusettevõtjate vahel	Geo 3	Geo 3
Residentide sektori kaupa (sektor 2) ⁽³⁾	Geo 2	Geo 2
Reinvesteeringutud tulu	Geo 4	Geo 4
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2
Võlainstrumendid	Geo 4	Geo 4
Otseinvesteeringu ettevõtjates	Geo 3	Geo 3
Otseinvestoris (pöördinvesteering)	Geo 3	Geo 3
Sidusettevõtjate vahel	Geo 3	Geo 3
sellest: intress		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2

	Kreedit	Deebet
Portfelliinvesteeringud		
Omakapital ja investeerimisfondide aktsiad	Geo 4	Geo 1
Omandiväärtpaberid		
Dividendid		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	
Investeerimisfondide aktsiad		
Dividendid		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	
Reinvesteeritud tulu		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	
Võlaväärtpaberid		
Lühiajalised	Geo 4	Geo 1
Intress		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	
Pikaajalised	Geo 4	Geo 1
Intress		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	
Muud investeeringud	Geo 4	Geo 4
Kvaasikorporatiivsete ettevõtjate tuludest välja võetud summad	Geo 3	Geo 3
Intress	Geo 3	Geo 3
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2
<i>sellest</i> : SDRide intress		Geo 1
<i>sellest</i> : intress enne kaudselt mõõdetavaid finantsvahendusteenuseid	Geo 3	Geo 3
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2
Kindlustus-, pensioni- ja standardsetes tagatisskeemides osalejate investeerimistulu	Geo 3	Geo 3
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2
Reservvarad	Geo 3	
<i>sellest</i> : intress	Geo 3	
Muu esmane tulu	Geo 4	Geo 4
Valitsussektor	Geo 3	Geo 3
Tootmis- ja impordimaksud	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Toodete maksud	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Muud tootmismaksud	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid

	Kreedit	Deebet
Subsiidiumid	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Tootesubsidiumid	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Muud tootmissubsidiumid	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Rent	Geo 3	Geo 3
Muud sektorid	Geo 3	Geo 3
Tootmis- ja impordimaksud	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Tootemaksud	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Muud tootmismaksud	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Subsiidiumid	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Tootesubsidiumid	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Muud tootmissubsidiumid	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Rent	Geo 3	Geo 3
Teisene tulu	Geo 4	Geo 4
Valitsussektor	Geo 3	Geo 3
Jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne	Geo 3	Geo 3
Sotsiaalmaksud	Geo 3	Geo 3
Sotsiaaltoetused	Geo 3	Geo 3
Rahvusvaheline koostöö	Geo 3	Geo 3
<i>sellest: liidu institutsioonidega (v.a EKP)</i>	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Mittesugused jooksevülekanded	Geo 3	Geo 3
Käibemaksu- ja kogurahvatulupõhised ELi omavahendid	Liidu institutsioonid	Liidu institutsioonid
Muud sektorid	Geo 3	Geo 3
Jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne	Geo 3	Geo 3
Sotsiaalmaksud	Geo 3	Geo 3
Sotsiaaltoetused	Geo 3	Geo 3
Kahjukindlustuse netopreemiad	Geo 3	Geo 3
Kahjukindlustuse nõuded	Geo 3	Geo 3
Mittesugused jooksevülekanded	Geo 3	Geo 3
<i>sellest: isiklikud ülekanded (residentidest ja mitteresidentidest kodumajapidamiste vahel)</i>	Geo 3	Geo 3
<i>sellest: töötajate rahaülekanded</i>	Geo 4	Geo 4
Korrigeerimine seoses muutusega pensioniõigustes	Geo 3	Geo 3
2. Kapitalikonto	Geo 4	Geo 4
Mittetoodetud mittefinantsvarade soetamised/realiseerimised, bruto	Geo 3	Geo 3
Kapitalisiirded	Geo 3	Geo 3

		Kreedit	Deebet
Valitsussektor		Geo 3	Geo 3
Kapitalimaksud		Geo 3	Geo 3
Investeermistoetused		Geo 3	Geo 3
Muud kapitalisiirded		Geo 3	Geo 3
sellest: võlgade kustutamine		Geo 3	Geo 3
Muud sektorid		Geo 3	Geo 3
Kapitalimaksud		Geo 3	Geo 3
Investeermistoetused		Geo 3	Geo 3
Muud kapitalisiirded		Geo 3	Geo 3
sellest: võlgade kustutamine		Geo 3	Geo 3
	Finantsvara netosoetamine	Netokohustuste võtmine	Neto
3. Finantskonto	Geo 1	Geo 1	
Otseinvesteeringud	Geo 4	Geo 4	
Omakapital	Geo 4	Geo 4	
Muu omakapital peale reinvesteeritud tulu			
Otseinvesteeringu ettevõtjates	Geo 3	Geo 3	
Otseinvestoris (pöördinvesteering)	Geo 3	Geo 3	
Sidusettevõtjate vahel	Geo 3	Geo 3	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2	
Noteeritud	Geo 2	Geo 2	
Noteerimata	Geo 2	Geo 2	
Muu (nt kinnisvara)	Geo 2	Geo 2	
Tulude reinvesteering	Geo 4	Geo 4	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2	
Võlainstrumendid	Geo 4	Geo 4	
Otseinvesteeringu ettevõtjates	Geo 3	Geo 3	
Otseinvestoris (pöördinvesteering)	Geo 3	Geo 3	
Sidusettevõtjate vahel	Geo 3	Geo 3	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2	
Portfelliinvesteeringud	Geo 4	Geo 1	
Omakapital ja investeerimisfondide aktsiad	Geo 4	Geo 1	
Omandiväärtpaberid			
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1	
Noteeritud	Geo 2	Geo 1	
Noteerimata	Geo 2	Geo 1	

	Finantsvara netosoetamine	Netokohustuste võtmine	Neto
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)			
Noteeritud	Geo 2		
Noteerimata	Geo 2		
Investeeringufondide aktsiad			
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1	
<i>sellest</i> : tulude reinvesteeringud	Geo 3	Geo 1	
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2		
<i>sellest</i> : tulude reinvesteeringud	Geo 2		
Võlaväärtpaberid			
Lühiajalised	Geo 4	Geo 1	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1	
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2		
Pikaajalised	Geo 4	Geo 1	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 1	
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2		
Tuletisinstrumendid (v.a reservid) ja töötajate aktsiooniaalsioonid			
Residentide sektori kaupa (sektor 2)			Geo 3
Muud investeeringud	Geo 4	Geo 4	
Residentide sektori kaupa (sektor 1)	Geo 4	Geo 4	
Muu omakapital:	Geo 3	Geo 3	
Sularaha ja hoiused			
Residentide sektori kaupa (sektor 2)			
Lühiajalised	Geo 3	Geo 3	
Pikaajalised	Geo 3	Geo 3	
Laenud			
Residentide sektori kaupa (sektor 2)			
Lühiajalised	Geo 3, IMF	Geo 3, IMF	
Pikaajalised	Geo 3, IMF	Geo 3, IMF	
Kindlustus-, pensioni- ja standardsed tagatisskeemid			
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 3	

	Finantsvara netosoetamine	Netokohustuste võtmine	Neto
Kaubanduskrediit ja -ettemaksed			
Residentide sektori kaupa (sektor 2)			
Lühiajalised	Geo 3	Geo 3	
Pikaajalised	Geo 3	Geo 3	
Muud saada/maksta olevad arved			
Residentide sektori kaupa (sektor 2)			
Lühiajalised	Geo 3	Geo 3	
Pikaajalised	Geo 3	Geo 3	
SDRid		Geo 1	
Reservvarad	Geo 3		
4. Tasakaalustavad kirjed			
Kaupade ja teenuste jääk			Geo 4
Jooksevkonto jääk			Geo 1
Neto-laenuandmine (+) või -võtmine (jooksevkonto ja kapitalikonto saldo)			Geo 1
Neto-laenuandmine (+) või -võtmine (finantskonto saldo)			Geo 1
Vead ja lüngad, neto			Geo 1

(¹) Valitud kirjete põhimõtted ja mõisted on määratletud III lisas.

(²) Nõutav geograafiline jaotus on määratletud tabelis 7.

(³) Nõutav jaotus institutsionaalsete sektorite kaupa on määratletud tabelis 8.

Tabel 3

Rahvusvaheliste reservide skeemi kuustatistika

I. Ametlikud reservvarad ja muud välisvaluutavarad (ligikaudne turuhind)

	Kõik tähtajad
A. Reservvarad (¹)	
Rahaline kuld (sealhulgas kullahoiused ja kulla vahetuslepingud)	
sellest: vahetuslepingu alusel sularahatagatise vastu vahetatud rahaline kuld	Geo 0
Füüsiline kuld	Geo 1 (²)
Memo: kogus miljonites puhta kulla troiuntsides	Geo 1
Isikupäratud kullakontod	Geo 1
Memo: kogus miljonites puhta kulla troiuntsides	Geo 1
SDRid	Geo 1
Reservpositsioon IMFis	Geo 1
Muud reservvarad	
Sularaha ja hoiused	
Nõuded muude euroalaväliste keskpankade, IMFi ja BISi vastu	Geo 1

	Kõik tähtajad
Nõuded muude institutsioonide (pangad) vastu	
mis asuvad liikmesriikides, mille rahaühik on euro	Geo 1
mis asuvad väljaspool liikmesriike, mille rahaühik on euro	Geo 1
Väärtpaberid	
sellest: tagasiostulepingu alusel sularahatagatise vastu vahetatud väärtpaberid	Geo 0
mille: emitendi kontserni peakontor asub liikmesriigis, mille rahaühik on euro ja mille emitent asub väljaspool nimetatud liikmesriiki	Geo 1
Võlaväärtpaberid	
Lühiajalised	Geo 1
Pikaajalised	Geo 1
Omakapital ja investeerimisfondide aktsiad	Geo 1
Tuletisinstrumendid (neto)	Geo 1
Muud nõuded	
Laenud mittepankadele	Geo 1
Muu	Geo 1
B. Muud välisvaluutavarad (mis ei kuulu reservvarade hulka)	
Väärtpaberid	Geo 0
Hoiused	
liikmesriikides, mille rahaühik on euro	Geo 0
väljaspool liikmesriike, mille rahaühik on euro	Geo 0
Laenud	Geo 0
Tuletisinstrumendid (neto)	Geo 0
Kuld	Geo 0
Muu	Geo 0

II. Teadaolevad lühiajalised välisvaluutavarade netoväljavood (nimiväärtus)

	Järelejäänud tähtaeg		
	Kuni 1 kuu	Üle 1 kuu ja kuni 3 kuud	Üle 3 kuu ja kuni 1 aasta
Laenud, väärtpaberid ja hoiused välisvaluutas	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Väljavool (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Põhiosa	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Intress	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Sissevool (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Põhiosa	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Intress	Geo 0	Geo 0	Geo 0

	Järelejäänud tähtaeg		
	Kuni 1 kuu	Üle 1 kuu ja kuni 3 kuud	Üle 3 kuu ja kuni 1 aasta
Valuutatähtpäevatehingute ja -futuuride lühikeste ja pikkade positsioonide koond riigi vääringu vastu (sealhulgas vahetuslepingute tuleviku rahavood)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lühikesed positsioonid (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pikad positsioonid (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muu	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Tagasiostutehingutega seotud väljavood (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pöördtehingutega seotud sissevood (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kaubanduskrediit (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kaubanduskrediit (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muud maksmisele kuuluvad summad (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muud saada olevad arved (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0

III. Tingimuslikud lühiajalised välisvaluutavarade netoväljavood

Tingimuslikud kohustused välisvaluutas	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Garantiid kohustustele lõpptähtajaga kuni 1 aasta	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muud tingimuslikud kohustused	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Müügioptsiooniga emiteeritud väärtpaberid välisvaluutas (<i>puttable bonds</i>)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kasutamata, tingimusteta krediitiliinid, mille on andnud:	Geo 0	Geo 0	Geo 0
muud riigisised rahandusasutused, BIS, IMF ja muud rahvusvahelised organisatsioonid	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muud riigisised rahandusasutused (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
BIS (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
IMF (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muud rahvusvahelised organisatsioonid (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pangad ja muud finantseerimisasutused, mille kontserni peakontor asub andmeesitaja riigis (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pangad ja muud finantseerimisasutused, mille kontserni peakontor asub väljaspool andmeesitaja riiki (+)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Kasutamata, tingimusteta krediitiliinid, mis on antud järgmistele asutustele:	Geo 0	Geo 0	Geo 0
muud riigisised rahandusasutused, BIS, IMF ja muud rahvusvahelised organisatsioonid	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muud riigisised rahandusasutused (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
BIS (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
IMF (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muud rahvusvahelised organisatsioonid (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pangad ja muud finantseerimisasutused, mille kontserni peakontor asub andmeesitaja riigis (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0

	Järelejäänud tähtaeg		
	Kuni 1 kuu	Üle 1 kuu ja kuni 3 kuud	Üle 3 kuu ja kuni 1 aasta
Pangad ja muud finantseerimisasutused, mille kontserni peakontor asub väljaspool andmeesitaja riiki (-)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Välisvaluutas optsioonide lühikeste ja pikkade positsioonide koond riigi vääringu vastu	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lühikesed positsioonid	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Ostetud müügioptsioonid	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Emiteeritud ostuoptsioonid	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pikk positsioonid	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Ostetud ostuoptsioonid	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Emiteeritud müügioptsioonid	Geo 0	Geo 0	Geo 0
PRO MEMORIA: optsioonid, mis on „rahas“ (<i>in-the-money</i>)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Hetke vahetuskursiga	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lühike positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pikk positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
+ 5 % (väärtuse langus 5 %)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lühike positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pikk positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
- 5 % (väärtuse tõus 5 %)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lühike positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pikk positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
+ 10 % (väärtuse langus 10 %)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lühike positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pikk positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
- 10 % (väärtuse tõus 10 %)	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lühike positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pikk positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Muu	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Lühike positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0
Pikk positsioon	Geo 0	Geo 0	Geo 0

IV. Memokirjed

	Järelejäänud tähtaeg		
	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Kõik tähtajad
Vahetuskursi suhtes indekseeritud lühiajaline võlg riigi vääringus (nimiväärtus)	Geo 0		
Välisvaluutas vääringustatud finantsinstrumendid, mis arveldatakse muul viisil (nt riigi vääringus) (nimiväärtus)			Geo 0
Tuletisinstrumendid (tähtpäevatehingud, futuurid ja optsioonilepingud)			Geo 0

	Järelejäänud tähtaeg		
	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Kõik tähtajad
Lühikesed positsioonid			Geo 0
Pikad positsioonid			Geo 0
Muud instrumendid			Geo 0
Panditud varad			Geo 0
Reservvarade koosseis			Geo 0
Muude välisvaluutavarade koosseis			Geo 0
Võlakirjade laenu ja tagasiostulepingud (turuväärtus)			Geo 0
Väljalaenu või tagasiostulepingud, mis on näidatud I punktis (-)			Geo 0
Väljalaenu või tagasiostulepingud, mis ei ole näidatud I punktis (-)			Geo 0
Sisselaenu või soetatud, mis on näidatud I punktis (+)			Geo 0
Sisselaenu või soetatud, mis ei ole näidatud I punktis (+)			Geo 0
Vara tuletisinstrumentides (neto, turuväärtuses)			Geo 0
Tähtpäevatehingud			Geo 0
Futuurid			Geo 0
Vahetustehingud			Geo 0
Opsioonid			Geo 0
Muu			Geo 0
Tuletisinstrumentid (tähtpäevatehingud, futuurid või opsioonilepingud) järelejäänud tähtajaga üle 1 aasta (nimiväärtus)		Geo 0	
Valuutatähtpäevatehingute ja -futuuride lühikeste ja pikkade positsioonide koond riigi vääringu vastu (sealhulgas vahetuslepingute tuleviku rahavood)		Geo 0	
Lühikesed positsioonid (-)		Geo 0	
Pikad positsioonid (+)		Geo 0	
Välisvaluutas opsioonide lühikeste ja pikkade positsioonide koond riigi vääringu vastu		Geo 0	
Lühikesed positsioonid (-)		Geo 0	
Ostetud müügioptsioonid		Geo 0	
Emiteeritud ostuoptsioonid		Geo 0	
Pikad positsioonid (+)		Geo 0	
Ostetud ostuoptsioonid		Geo 0	
Emiteeritud müügioptsioonid		Geo 0	
Reservvarade jaotus vääringute lõikes (valuutagruppide lõikes)			Geo 1
SDR korvi kuuluvad vääringud			Geo 1
SDR korvi mittekuuluvad vääringud			Geo 1

(1) Põhimõtted on määratletud käesoleva suunise III lisas.

(2) Nõutav geograafiline jaotus on määratletud tabelis 7.

Tabel 4

Rahvusvahelise investeerimispositsiooni kvartalistatistika

	Varad			Kohustused		
	Varad	Vahetuskursi muutustest tingitud ümberhindlused	Muudest hinnamuutustest tingitud ümberhindlused	Kohustused	Vahetuskursi muutustest tingitud ümberhindlused	Muudest hinnamuutustest tingitud ümberhindlused
Finantskonto ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽²⁾			Geo 1		
Otseinvesteeringud	Geo 4			Geo 4		
Omakapital	Geo 4	Geo 2	Geo 2	Geo 4	Geo 2	Geo 2
Otseinvesteeringu ettevõtjates	Geo 2			Geo 2		
Otseinvestoris (pöörinvesteering)	Geo 2			Geo 2		
Sidusettevõtjate vahel	Geo 2			Geo 2		
Residentide sektori kaupa (sektor 2) ⁽³⁾	Geo 2			Geo 2		
<i>Noteeritud</i>	Geo 2			Geo 2		
<i>Noteerimata</i>	Geo 2			Geo 2		
Muu (nt kinnisvara)	Geo 2			Geo 2		
Võlainstrumendid	Geo 4	Geo 2	Geo 2	Geo 4	Geo 2	Geo 2
Otseinvesteeringu ettevõtjates	Geo 2			Geo 2		
Otseinvestoris (pöörinvesteering)	Geo 2			Geo 2		
Sidusettevõtjate vahel	Geo 2			Geo 2		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2			Geo 2		
Portfelliinvesteeringud	Geo 4			Geo 1		
Omakapital ja investeerimisfondide aktsiad	Geo 4			Geo 1		
Omandiväärtpaberid						
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3			Geo 1		
<i>Noteeritud</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
<i>Noteerimata</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)						
<i>Noteeritud</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
<i>Noteerimata</i>	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Investeerimisfondide aktsiad						
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Võlaväärtpaberid						
Lühiajalised	Geo 4			Geo 1		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Vääringu kaupa:						
Euro	Geo 2			Geo 1		
USA dollar	Geo 2			Geo 1		
Muud vääringud	Geo 2			Geo 1		

	Varad			Kohustused		
	Varad	Vahetuskursi muutustest tingitud ümberhindlused	Muudest hinnamuutustest tingitud ümberhindlused	Kohustused	Vahetuskursi muutustest tingitud ümberhindlused	Muudest hinnamuutustest tingitud ümberhindlused
Pikaajalised	Geo 4			Geo 1		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3	Geo 2	Geo 2	Geo 1	Geo 1	Geo 1
Lunastamistähtajaga kuni üks aasta				Geo 1		
Lunastamistähtajaga üle ühe aasta				Geo 1		
Tehingupoolest emitendi sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2	Geo 2	Geo 2			
Lunastamistähtajaga kuni üks aasta	Geo 2					
Lunastamistähtajaga üle ühe aasta	Geo 2					
Vääringu kaupa:						
Euro	Geo 2			Geo 1		
USA dollar	Geo 2			Geo 1		
Muud vääringud	Geo 2			Geo 1		
Tuletisinstrumendid (v.a reservid) ja töötajate aktsioonia	Geo 4			Geo 4		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 2		Geo 2	Geo 2		Geo 2
Muud investeringud	Geo 4			Geo 4		
Residentide sektori kaupa (sektor 1)	Geo 4			Geo 4		
Residentide sektori kaupa (sektor 2)		Geo 2	Geo 2		Geo 2	Geo 2
Muu omakapital	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2	Geo 2
Sularaha ja hoiused	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)						
Lühiajalised	Geo 3			Geo 3		
Pikaajalised	Geo 3			Geo 3		
Laenud	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)						
Lühiajalised	Geo 3, IMF			Geo 3, IMF		
Pikaajalised	Geo 3, IMF			Geo 3, IMF		
Kindlustus-, pensiooni- ja standardsed tagatisskeemid		Geo 2	Geo 2		Geo 2	Geo 2
Residentide sektori kaupa (sektor 2)	Geo 3			Geo 3		
Kaubanduskrediit ja -ettemaksud	Geo 4	Geo 2		Geo 4	Geo 2	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)						
Lühiajalised	Geo 3			Geo 3		
Pikaajalised	Geo 3			Geo 3		
Muud saada/maksta olevad arved		Geo 2			Geo 2	
Residentide sektori kaupa (sektor 2)						
Lühiajalised	Geo 3			Geo 3		
Pikaajalised	Geo 3			Geo 3		
SDRid				Geo 1	Geo 1	

(1) Valitud kirjade põhimõtted ja mõisted on määratletud III lisas.

(2) Nõutav geograafiline jaotus on määratletud tabelis 7.

(3) Nõutav jaotus institutsionaalsete sektorite kaupa on määratletud tabelis 8.

Tabel 5

Kuuandmed reservvarade ümberhindluste kohta

	Vahetuskursi muutustest tingitud ümberhindlused	Muudest hinnamuutustest tingitud ümberhindlused
Reservvarad ⁽¹⁾		
Rahaline kuld		
Füüsiline kuld		Geo 1 ⁽²⁾
Isikupäratud kullakontod		Geo 1
SDRid	Geo 1	
Reservpositsioon IMFis	Geo 1	
Muud reservvarad		
Sularaha ja hoiused	Geo 1	
Väärtpaberid		
Võlaväärtpaberid		
Lühiajalised	Geo 1	Geo 1
Pikaajalised	Geo 1	Geo 1
Omakapital ja investeerimisfondide aktsiad	Geo 1	Geo 1
Tuletisinstrumendid (neto)		Geo 1
Muud nõuded	Geo 1	Geo 1

⁽¹⁾ Valitud kirjete põhimõtted ja mõisted on määratletud III lisas.

⁽²⁾ Nõutav geograafiline jaotus on määratletud tabelis 7.

Tabel 6

Kuuandmed euro pangatähtede piiriüleste tarnete kohta

Eksport (kokku)	Euroalaväline
Nimiväärtuste lõikes:	
5-eurosed	Euroalaväline
10-eurosed	Euroalaväline
20-eurosed	Euroalaväline
50-eurosed	Euroalaväline
100-eurosed	Euroalaväline
200-eurosed	Euroalaväline
500-eurosed	Euroalaväline
Import (kokku)	Euroalaväline
Nimiväärtuste lõikes:	
5-eurosed	Euroalaväline
10-eurosed	Euroalaväline
20-eurosed	Euroalaväline
50-eurosed	Euroalaväline
100-eurosed	Euroalaväline
200-eurosed	Euroalaväline
500-eurosed	Euroalaväline

Tabel 7

Geograafiline jaotus

Geo 0	Geo 1	Geo 2	Geo 3	Geo 4
Riigisisesed + välismaailm	Välismaailm	Välismaailm Euroalasisene Euroalaväline	Välismaailm Euroalasisene Euroalaväline Liidusisene Liiduväline	Välismaailm Euroalasisene Euroalaväline Liidusisene Liiduväline Euroalavälised liidu liikmesriigid ⁽¹⁾ Brasiilia Kanada Hiina Hongkong India Jaapan Vene Föderatsioon Šveits Ameerika Ühendriigid Liidu institutsioonid (v.a EKP) Euroopa Investeerimispank Offshore-finantskeskused Rahvusvahelised organisatsioonid (v.a liidu institutsioonid) IMF

⁽¹⁾ Nõutav on jaotus riikide kaupa.

Tabel 8

Jaotus sektorite kaupa

Sektor 1	Sektor 2
Keskpank	Keskpank
Muud RAd	Muud RAd
Hoiuettevõtted, v.a keskpank	Hoiuettevõtted, v.a keskpank
Rahaturufondid	Rahaturufondid
Valitsussektor	Valitsussektor
Muud sektorid	Muud sektorid
	Muud finantsinstitutsioonid
	Kaup ja mittefinantsteenuseid tootvad ettevõtted, kodumajapidamised ja kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid

III LISA

MAKSEBILANSI JA RAHVUSVAHELISE INVESTEERIMISPOSITSIOONI STATISTIKAS NING RAHVUSVAHELISTE RESERVIDE SKEEMIS KASUTATAVAD PÕHIMÕTTED JA MÕISTED

Euroala otstarbeka koondvälisstatistika koostamiseks on määratletud põhimõtted ja mõisted maksebilansi statistika, rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika ja rahvusvaheliste reservide skeemi valdkonnas. Nende põhimõtete ja mõistete formuleerimisel on kasutatud kehtivaid rahvusvahelisi norme, näiteks Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni käsiraamatu kuues taastrikk (edaspidi „BPM6“), IMFi suunised rahvusvaheliste reservide ja välisvaluuta likviidsuse andmeskeemi osas ja Euroopa Komisjoni ettepanek, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ESA 2010) ⁽¹⁾.

Euroala puhul hõlmab majandusterritoorium järgmist: i) nende liikmesriikide majandusterritoorium, mille rahaühik on euro, ja ii) Euroopa Keskpank (EKP), keda loetakse euroala residentiks.

Välismaailm (*rest of the world, RoW*) hõlmab kõik kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas need, mis asuvad füüsiliselt euroalal. Kõik liidu institutsioonid, v.a EKP, loetakse residentideks väljaspool euroala. Seetõttu kirjendatakse ja liigitatakse kõiki euroala liikmesriikide tehinguid liidu institutsioonidega, v.a EKPga, euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas euroalaväliste tehingutena.

Allpool osutatud juhtudel määratletakse resident järgmiselt:

- a) maa ja/või hoonete (näiteks puhkemajad) maksebilansitehingute puhul loetakse, et vara omanik on omandi tinglikult üle andnud üksusele, mis on vara asukoha riigi resident. Tinglikku üksust loetakse mitte-residentist omaniku omandis ja kontrolli all olevaks;
- b) juhul kui üksusel praktiliselt puudub füüsiline dimensioon, näiteks investeerimisfond (juhtkonnast lahus), väärtpaperistamise ettevõtte, teatud väärtpaperistamise finantsvahendusettevõtte, loetakse ta selle majandusterritooriumi residentiks, mille seaduste alusel ta on asutatud. Juhul kui üksust ei ole asutatud, loetakse ta selle riigi residentiks, mille õigussüsteemist juhitudakse üksuse loomisel ja tegevuses.

1. Valitud kirjete põhimõtted ja mõisted**A. Jooksevkonto**

Jooksevkonto kajastab residentide ja mitteresidentide vahelisi kaupade ja teenuste vooge ning esmast ja teistest tulu.

1. KAUBAD

Kaupade konto all kajastatakse vallasvarana kaupu, mille osas toimub omandiõiguse üleminek residentide ja mitteresidentide vahel.

1.1. Üldkaubad maksebilansi alusel

„Üldkaubad maksebilansi alusel“ all kajastatakse kaupu, mille osas toimub omandiõiguse üleminek residentide ja mitteresidentide vahel ning mis ei ole hõlmatud muude kirjetega, nagu kaubandus (vt 1.2) ja mitterahaline kuld (vt 1.3), või teenuse osutamise raames. Üldkaupu hinnatakse turuväärtuses FOB-hinna alusel. Riigi andmete edastamisel liidu koondnäitajate koostamiseks esitatakse andmed kaupade impordi ja ekspordi kohta kaudtransiidis; liidusese kaubavahetuse puhul tuleb määratleda partnerriik vastavalt saatjariigi põhimõttele.

1.2. Kaupade netoeksport kaubandusteenuse raames

Kaubanduseks nimetatakse kaupade ostmist mitteresidentilt (koostava riigi) residentide poolt ning edasimüümist teisele mitteresidentile ilma, et kaupu hoitaks koostava riigi territooriumil. Kaupade netoeksport kaubandusteenuse raames on kaubanduses olevate kaupade müügihinna ja ostuhinna vahe. Siin kajastatakse kaubandusettevõtja marginaale, positsioonide kasumit ja kahjumit ning kaubanduses olevate kaupade varude muutusi.

1.2.1. KAUBANDUSTEENUSE RAAMES OMANDATUD KAUBAD

Kaubandusteenuse raames omandatud kaubad esitatakse kaubandusettevõtja riigi negatiivse ekspordi/krediidina.

⁽¹⁾ KOM(2010) 774 (lõplik).

1.2.2. KAUBANDUSTEENUSE RAAMES MÜÜDUD KAUBAD

Kaupade müük esitatakse kirje „Kaubandusteenuse raames müüdüd kaubad“ all kaubandusettevõtja riigi positiivse ekspordi/krediidina.

1.3. Mitterahaline kuld

Mitterahalise kulla all kajastatakse kuld, mis ei ole rahaline kuld. Rahaline kuld kuulub rahandusasutustele ning seda hoitakse reservvarana (vt 6.5.1). Mitterahaline kuld võib olla füüsiline kuld (st mündid, valuplokid või kangid, mille puhtus on vähemalt 995 osa 1 000st, k.a isikupärastatud kullakontodel hoitav kuld), kullapulber ja muu töötlemata kujul või pooltöödeldud kujul hoitav kuld.

1.4. Bränding – kaudtransiidi korrigeerimine

Kaudtransiidi all mõistetakse kaupu, mille on liikmesriiki importinud ning tollis liidusiseseks vabaks ringluseks (ja impordimaksu kohaldamiseks) vormistanud üksus, keda ei käsitata residentist institutsionaalsete üksustena, ning mis on seejärel saadetud teise liikmesriiki.

Bränding registreeritakse kaudtransiidi poolt mõjutatud liikmesriigis eesmärgiga koguda andmeid algselt kolmandast riigist imporditud ja tollis deklareeritud üldkauba väärtuse erinevuse kohta teise liikmesriiki saadetud kauba väärtusest. Geograafiline jaotus koostatakse andmesitaja majanduses asjaomaste kaupadega seonduvaid tolliprotseduure tegevate ettevõtjate kontrollitava emaettevõtte asukohamaal alusel.

2. TEENUSED

Teenused on tarbivate üksuste tingimusi muutva või toodete või finantsvarade vahetustehinguid soodustava tootmis-tegevuse tulemus. Teenused ei ole tavaliselt eraldi objektid, mille osas rakendatakse omandiõigust. Teenuseid ei saa enamasti eristada teenuse tootmisest.

2.1. Teiste omandis olevate füüsiliste sisendite töötlemise teenused

Teiste omandis olevate füüsiliste sisendite töötlemise teenused hõlmavad kaupade töötlemist, komplekteerimist, markeerimist, pakendamist jne ettevõtte poolt, kes ei ole vastavate kaupade omanik. Kaupu töötleb üksus, kellele kaupade omanik maksab selle eest tasu. Kuivõrd kaupade omand ei muutu, ei registreerita töötleja ja omaniku vahel ka üldkauba tehingut. Teiste omandis olevate füüsiliste sisendite töötlemise eest makstav tasu ei pea vastama töötlusle antud kaupade väärtuse ja töödeldud kaupade väärtuse vahele. Siia ei kuulu kasutamiskõlblike osade kokkupanemine (kajastatakse kirje „Ehitus“ all) ning sildistamine ja pakendamine transpordi (kajastatakse kirje „Veoteenused“ all) ja kaubanduse (kajastatakse kirje „Kaupade netoeksport kaubandusteenuse raames“ all) eesmärgil.

2.2. Mujal kajastamata hooldus- ja remonditeenused

Kirje „Mujal kajastamata hooldus- ja remonditeenused“ all kajastatakse mitteresidentide omandis olevate kaupade hooldamist ja remonti residentide poolt (ning vastupidi). Remonti võib teha remonditööde tegevate ettevõtte asukohas või mujal. Hooldus- ja remonditööde hind sisaldab remonditööde tegija poolt tarnitud ja teenustasus sisalduvate osade ja materjalide maksumust. Osad ja materjalid, mille eest võetakse eraldi tasu, kajastatakse üldkauba all. Siia kuuluvad ka laevade, õhusõidukite ja muude transpordivahendite hooldamise ja remontimise tööd. Siia ei kuulu transpordivahendite puhastamine, mis kajastatakse kirje „Veoteenused“ all. Siia ei kuulu ehituse hooldus- ja remonditööd, mis kajastatakse kirje „Ehitus“ all. Siia ei kuulu ka arvutite hooldamise ja remontimise tööd, mis kajastatakse kirje „Telekommunikatsiooni-, IT- ja infoteenused“ all.

2.3. Veoteenused

Veoteenuste all kajastatakse inimeste ja kaupade transpordi ning seonduvaid tugi- ja lisateenuseid. Veoteenused hõlmavad ka posti- ja kullerteenuseid. Veoteenused kajastatakse maksebilansis, kui teenuseid osutab ühe riigi resident teise riigi residentile.

2.4. Reisisiteenused

Reisikrediit hõlmab riigi külastamisel mitteresidentide poolt oma tarbeks või kingituseks asjaomases riigis omandatud kaupu ja teenuseid. Reisisidebet hõlmab teise riigi külastamisel residentide poolt oma tarbeks või kingituseks asjaomases riigis omandatud kaupu ja teenuseid. Reisisiteenustena kajastatakse kohalikku transpordi (st residentide poolt külastatavas riigis osutatud veoteenused), kuid mitte rahvusvahelist transpordi (kajastatakse kirje „Veoteenused“ all). Siia ei kuulu kodumaal või muus riigis edasimüümise eesmärgil reisi jaoks soetatud kaup.

käsitlevad tehnilised konsultatsioonid; kohandamata tarkvara kasutuslitsentsid; kohandatud tarkvara arendamine, tootmine, tarnimine ja dokumenteerimine, sealhulgas tellimuse alusel konkreetsele kasutajale tehtud operatsioonisüsteemid; süsteemi hooldamise ja muud tugiteenused, näiteks konsultatsiooni osana pakutav koolitus; andmetöötlusteenused, näiteks andmete sisestamine, tabelite vormistamine ja ajajaotusel põhinev töötlemine; kodulehekülje majutamise teenused (st internetis klientide kodulehekülgede hoidmiseks serveriruumi võimaldamine) ja arvutuskeskuste haldamine. Siia ei kuulu tarkvara reprodutseerimise ja/või levitamise litsentsid, mis kajastatakse kirje „Mujal kajastamata intellektuaalomandi kasutamise tasud“ all. Arvuti rentimine ilma operaatorita kajastatakse tehniliste, kaubandusega seotud ja muude äriteenuste all.

Infoteenuste all kajastatakse uudisteagentuuride teenused, andmebaasidega seonduvad teenused (andmebaaside loomine, andmete säilitamine ning andmete ja andmebaaside (sealhulgas kataloogide ja elektronikirjade aadresside) levitamine nii internetis kui ka magnet- või optiliste salvestuste või trükimeedia kaudu ning veebi otsinguportaalid (otsingumootori teenused internetiaadresside leidmiseks kliendi poolt võtmesõnapäringu sisestamisel). Siin kajastatakse ka ajalehtede ja perioodiliste väljaannete eraviisilised otsetellimused, mis esitatakse kas postiga, elektrooniliselt või muul viisil, muud veebi sisuteenused ning raamatukogude ja arhiivide teenused. Ajalehtede ja perioodiliste väljaannete suurtellimused kajastatakse üldkaupade all.

2.10. Muud äriteenused

Muude äriteenuste all kajastatakse teadus- ja arendusteenused, eriala- ja juhtimiskonsultatsiooni teenused, tehnilised, kaubandusega seotud ja muud äriteenused.

2.10.1. TEADUS- JA ARENDUSTEENUSED

Teadus- ja arendusteenused hõlmavad teenuseid, mis on seotud alusuuringutega, rakendusuuringutega ning uute toodete ja tehnoloogiliste protsesside katselise väljatöötamisega. Üldjuhul kuuluvad nimetatud kategooria alla tehnoloogilised saavutused loodusteadustes, sotsiaalteadustes ja humanitaarteadustes, sealhulgas operatsioonisüsteemide väljatöötamine. Samuti kuuluvad siia kaubandusuuringud elektroonika, ravimpreparaatide ja biotehnoloogia valdkonnas.

2.10.2. ERIALA- JA JUHTIMISKONSULTATSIOONI TEENUSED

Eriala- ja juhtimiskonsultatsiooni teenuste all kajastatakse a) õigusabiteenused, raamatupidamine, juhtimiskonsultatsioonid, juhtimisteenused ja suhtekorraldusteenused ning b) reklaamiteenused, turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused.

2.10.3. TEHNILISED, KAUBANDUSEGA SEOTUD JA MUUD ÄRITEENUSED

Siia kuuluvad a) arhitektuurialased, projekteerimis-, teadus- ja muud tehnilised teenused, b) jäätmekäitlus ja reostuse kõrvaldamine, põllumajandus- ja mäetööstusteenused, c) kasutusliisingu teenused, d) kaubandusega seotud teenused ja e) mujal kajastamata muud äriteenused.

2.11. Isiku-, kultuuri- ja meelelahutusteenused

Siia kuuluvad audiovisuaalsed ja sellega seotud teenused ning muud isiku-, kultuuri- ja meelelahutusteenused.

Audiovisuaalsed ja sellega seotud teenused on teenused ning vastavad honorarid, mis on seotud filmide (filmi- või videolindil), raadio- ja televisioonisaadete (otsesaadete või lindistuste) ja muusikasalvestiste tootmisega. Siin kajastatakse audiovisuaalsete teoste ja nendega seotud toodete laenutust ning juurdepääsu kodeeritud signaaliga telekanalitele (näiteks kaabeltelevisiooniteenus); teoste esitajate (näitlejate, muusikute, tantsijate), autorite, heliloojate jne honorare. Siia ei kuulu tasud või litsentsid audiovisuaalsete teoste reprodutseerimise ja/või levitamise eest, mis kajastatakse kirje „Mujal kajastamata intellektuaalomandi kasutamise tasud“ all. Siia ei kuulu ainuõiguste müügi tehingud, mis kajastatakse kapitalikontol, mittetoodetud mittefinantsvarade all.

Muud isiku-, kultuuri- ja meelelahutusteenused on a) haridusteenused, b) tervishoiuteenused, c) kultuuripärandi- ja meelelahutusteenused ja d) muud isikuteenused.

2.12. Mujal kajastamata valitsussektori kaubad ja teenused

Siin kajastatakse ülejäänud valitsussektori tehinguid (sealhulgas rahvusvaheliste organisatsioonide tehinguid) kaupade ja teenustega, mida ei ole võimalik kajastada teiste kirjete all. Siia kuuluvad kõik enklaavide – näiteks saatkondade, konsulaatide, sõjaväebaaside ja rahvusvaheliste organisatsioonide – tehingud (nii kaupade kui ka teenustega) selle riigi residentidega, kus enklaav asub. Siia ei kuulu enklaavide tehingud koduriigi residentidega.

3. ESMANE TULU

Esmane tulu koosneb laekumistest institutsionaalsetele üksustele tootmisprotsessi panustamise või teistele institutsionaalsetele üksustele finantsvarade tarnimise või loodusressursside rentimise eest. Siia kuuluvad tööjõutulu, investeerimistulu ja muu esmane tulu.

3.1. Tööjõutulu

Tööjõutulu kajastatakse juhul, kui tööandja (tootmisüksus) ja töötaja on erinevate riikide residentid. Tootmisüksuse residentriigis koosneb tööjõutulu rahalises või mitterahalises vormis töötasust (sealhulgas sissemaksed sotsiaalkindlustussüsteemi või erakindlustus- ja pensionifondidesse), mis makstakse residentist ettevõtjate poolt mitteresidentist töötajatele arvestusperioodil tehtud töö eest. Töötajate residentriigis koosneb tööjõutulu rahalises või mitterahalises vormis töötasust, mis makstakse mitteresidentist ettevõtjate poolt töötajatele arvestusperioodil tehtud töö eest. Oluline on tuvastada töösuhte olemasolu. Töösuhte puudumisel kajastatakse makse teenuste ostutehingute all.

3.2. Investeerimistulu

Investeerimistulu on residenti omandis olevatest välisfinantsvaradest (kreedit) tulenev tulu ja, vastupidi, mitteresidentide omandis olevatest kodumaistest finantsvaradest tulenev tulu (deebet). Investeerimistulu hõlmab tulu omakapitalilt (dividendid, kvaasikorporatiivsete ettevõtjate tuludest välja võetud summad, reinvesteeritud tulu) ja tulu võlgadelt (intress), ning kindlustus-, pensioni- ja standardsetes tagatisskeemides osalejate investeerimistulu.

Maksebilansis liigitatakse investeerimistulu samuti vastavalt alusinvesteeringu funktsioonile otseinvesteeringuteks, portfeliinvesteeringuteks, muudeks investeeringuteks või reservvaradeks, ning klassifitseeritakse vastavalt investeeringu iseloomule. Investeeringute määratlus funktsionaalsuse kaupa on toodud finantskonto all.

Kui (kapitali)osaluselt saadav kasum ja kahjum on eraldi tuvastatavad, ei liigitata neid investeerimistuluna, vaid investeeringu väärtuse muutusena turuhinna muutuse tõttu. Intressimääratule tuletisinstrumentidega seotud netorahavood kajastatakse siiski tuletisinstrumentide all finantskontol.

3.2.1. INTRESS

Intress on investeerimistulu komponent, mida makstakse teatud tüüpi finantsvara – hoiuste, võlaväärtpaberite ja muude saada olevate arvete – omanikele finantsvara teise institutsionaalse üksuse kasutusse andmise eest. Intress hõlmab ka tulu eriarveldusühikute (SDR) positsioonidelt ja SDRide eraldamiselt.

Esmase tulu kontol kajastatakse „puhasintressi”, lahutades „tegelikust intressist” kaudselt mõõdetavad finantsvahendus-teenused. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

3.2.2. ETTEVÕTJATE JAOTATUD TULU

3.2.2.1. DIVIDENDID

Dividendid on kapitaliaktsiate omanikele jaotatud tulu rahaliste vahendite ettevõtte kasutusse andmise eest. Dividendid kajastatakse pärast dividendinimekirja sulgemist.

3.2.2.2. KVAASIKORPORATIIVSETE ETTEVÕTJATE TULUDEST VÄLJA VÕETUD SUMMAD

Kvaasikorporatiivsete ettevõtjate (juriidilise isiku õigusega ettevõtted, mis käituvad ettevõtjatena, st filiaalid, mitteresidentide omandis oleva maa ja muude loodusressursside tinglikud residentidest üksused, ühissetevõtted, usaldusfondid jne) tuludest välja võetud summad on kvaasikorporatiivsete ettevõtjate omanike poolt neile kuuluvate kvaasikorporatiivsete ettevõtjate teenitud kasumist oma tarbeks välja võetavad summad. Kvaasikorporatiivsete ettevõtjate tuludest välja võetud summad kajastatakse nende väljavõtmisel.

3.2.3. REINVESTEERITUD TULU VÄLISMAISTELT OTSEINVESTEERINGUTELT

Reinvesteeritud tulu näitab otseinvesteeri osa talle kuuluvast aktsia-/osakapitalist, mida välismaised tütar- ja sidusettevõtjad ja filiaalid ei jaga dividendidena. See on määratletud otseinvesteeri osana otseinvesteeringu ettevõtte teenitud konsolideeritud kogukasumist antud vaatlusperioodil (pärast maksude, intressi ja väärtuse languse arvestamist), miinus vaatlusperioodil väljamaksmisele kuuluvad dividendid, isegi kui dividendid on seotud eelmistel perioodidel teenitud kasumiga. Reinvesteeritud tulu kajastatakse perioodil, mil see teenitakse.

3.2.4. TULU INVESTEERIMISFONDIDE AKTSIATELT

Kollektiivsete investeerimisfondide (sealhulgas investeerimisühingud ja usaldusfondid) aktsionäride investeerimistulu koosneb kahest komponendist:

3.2.4.1. DIVIDENDID (VT 3.2.2.1) ja

3.2.4.2. REINVESTEERITUD TULU

Investeerimisfondidest teenitud tulu võib käsitada tuluna, mis kantakse üle aktsionäridele (või osakuomanikele), kuivõrd tulu teenitakse investeerimistuluna omakapitalilt. Investeerimisfondid teenivad tulu aktsionäridelt saadud rahaliste vahendite investeerimiselt. Aktsionäride tulu investeerimisfondidelt on määratletud kui fondi investeerimisportfellist teenitud investeerimistulu, millest on maha arvatud tegevuskulud. Investeerimisfondide netotulu pärast tegevuskulude mahaarvamist kuulub aktsionäridele. Kui aktsionäridele jaotatakse dividendidena vaid osa netotuludest, käsitletakse jaotamata kasumit kui aktsionäridele jaotatud ning seejärel reinvesteeritud tulu.

3.2.5. KINDLUSTUS-, PENSIONI- JA STANDARDSETES TAGATISSKEEMIDES OSALEJATE INVESTEERIMISTULU

Kindlustusvõtjate investeerimistulu vastab kindlustustehniliste eraldiste investeerimisest teenitud esmasele tulule. Kindlustusettevõtte vastav kohustus kindlustusvõtja ees kajastatakse eraldistena.

Pensionioigused tekivad kas määratud sissemaksetega või määratud hüvitistega skeemidest.

3.3. Muu esmane tulu

Muu esmane tulu liigitatakse vastavalt koostava riigi institutsionaalsele sektorile (valitsussektor või muud sektorid) ja koosneb järgmistest komponentidest: tootmis- ja impordimaksud, subsiidiumid ja rent.

3.3.1. TOOTMIS- JA IMPORDIMAKSUD

Koosnevad järgmistest komponentidest.

3.3.1.1. TOOTEMAKSUD

Tootemaksu makstakse kauba või teenuse piiriülese tootmise või kauplemise eest kauba või teenuse ühiku kohta. See hõlmab näiteks käibemaksu, impordimaksu, aktsiisimaksu ja tarbimismaksu.

3.3.1.2. MUUD TOOTMISMAKSUD

Muud tootmismaksud koosnevad muudest tootmistegevusega seonduvatest maksudest, sealhulgas äri- ja erialaste litsentside maksud.

3.3.2. SUBSIIDIUMID

Koosnevad järgmistest komponentidest.

3.3.2.1. TOOTESUBSIIDIUMID

Tootesubsidiiume makstakse ostetud kauba või teenuse ühiku pealt.

3.3.2.2. MUUD TOOTMISSUBSIIDIUMID

Muud tootmissubsidiiumid koosnevad subsiidiumitest, v.a tootesubsidiiumid, mida makstakse residentist tootjale tootmistegevuse eest.

3.3.3. RENT

Rent koosneb tuludest, mis saadakse loodusressursside kasutada andmise eest mitteresidentist institutsionaalsele üksusele. Siia kuuluvad näiteks tasud maa, maardlate ja muude maavarade kasutamise eest ning kalapüügi-, metsamajandus- ja karjatamisõiguste eest. Loodusressursside (näiteks maavarade) rentnike regulaarseid makseid peetakse sageli kasutusmaksuks, ent nad kirjendatakse rendi all.

4. TEISENE TULU

Teise tulu konto näitab residentide ja mitteresidentide vahelisi jooksevülekandeid. Siire on ülekanne, mille puhul üks institutsionaalne üksus annab teisele institutsionaalsele üksusele kauba, teenuse, finantsvara või muu mittetoodetud vara, saamata selle eest vastu majandusliku väärtusega kompensatsiooni. Kõik siirded, mis ei ole kapitaliülekanded, on jooksevülekanded. Jooksevülekandeid liigitatakse vastavalt ülekande saaja või tegija riigi institutsionaalsele sektorile (valitsussektori ülekanded või muude sektorite ülekanded).

Valitsussektori ülekannete all kajastatakse jooksvaid tulumakse, omandimakse jne, sotsiaalmakseid, sotsiaaltoetusi, rahvusvahelist koostööd, mitmesuguseid jooksevülekandeid, käibemaksu ja kogurahvatulu põhiseid liidu omavahendeid.

Muude sektorite jooksevülekannete all kajastatakse jooksvaid tulumakse, omandimakse jne, sotsiaalmakseid, sotsiaaltoetusi, mitmesuguseid jooksevülekandeid, kahjukindlustuse netopreemiaid, kahjukindlustuse nõudeid ja korrigeerimisi seoses muutusega pensioniõigustes. Mitmesugused jooksevülekanded koosnevad isiklikest ülekannetest residentidest ja mitteresidentidest kodumajapidamiste vahel (sealhulgas töötajate rahaülekanded).

4.1. Jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne

Rahvusvaheliste kontode jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne koosnevad peamiselt maksudest, mida kohaldatakse mitteresidendi töötasudele või finantsvaradelt teenitud tuludele. Siia kuuluvad ka maksud, mida kohaldatakse kapitalituludele mitteresidentide varadelt. Maksude puhul, mida kohaldatakse tuludele ja kapitalituludele finantsvaradelt, on maksjaks „muud sektorid” ja saajaks „valitsussektor”.

4.2. Sotsiaalmaksed

Sotsiaalmaksed on kodumajapidamiste poolt sotsiaalkindlustussüsteemi tulevaste sotsiaaltoetuste eraldiseks tegelikult või arvestuslikult tehtud sissemaksed.

4.3. Sotsiaaltoetused

Sotsiaaltoetused koosnevad sotsiaalkindlustuse ja pensioniskeemide raames makstavatest hüvitistest. Siia kuuluvad pensionihüvitised ja muud hüvitised (näiteks haigushüvitis, töötuskindlustus, eluasemetoetus ja haridushüvitis) nii rahalises kui ka mitterahalises vormis.

4.4. Kahjukindlustuse netopreemiad

Kahjukindlustuse netopreemiad koosnevad nii brutopreemiatest, mida kindlustusvõtjad maksavad kindlustuse saamiseks aruandeperioodil (teenitud kindlustuspreemiad), kui ka kindlustusmakse lisadest, mida makstakse kindlustusvõtjatele omistatavast investeerimistulust pärast kindlustust korraldavate kindlustusseltside teenustasude lahutamist. Teenustasu koosneb kindlustusvõtjate poolt ostetud teenustest, mida kajastatakse kindlustusteenuste all. Siia kuuluvad ka standardsete tagatiste netopreemiad.

4.5. Kahjukindlustuse nõuded

Kahjukindlustuse nõuded on jooksva arveldusperioodil sissenõutavaks muutunud nõuete rahuldamiseks makstavad summad. Nõuded muutuvad sissenõutavaks nõude aluseks oleva sündmuse toimumise hetkel. Siia kuuluvad ka standardsete tagatiste alusel makstavad nõuded.

4.6. Rahvusvaheline koostöö

Rahvusvahelise koostöö all kajastatakse erinevate riikide valitsuste või valitsuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelisi jooksevülekandeid rahalises või mitterahalises vormis. Koostöö liidu institutsioonidega moodustab rahvusvahelise koostöö osa.

4.7. Mitmesugused jooksevülekanded

Mitmesugused jooksevülekanded, rahalises või mitterahalises vormis, koosnevad jooksevülekannetest kodumajapidamisi teenindavatele kasumitaotluseta institutsioonidele, kodumajapidamistevahelistest jooksevülekannetest ning mitmesugustest muudest jooksevülekannetest, sealhulgas trahvid ja viivised, loteriipiletite ja hasartmängumaksud, hüvitismaksud jms.

4.7.1. ISIKLIKUD ÜLEKANDED (RESIDENTIDEST JA MITTERESIDENTIDEST KODUMAJAPIDAMISTE VAHEL)

Isiklikud ülekanded residentidest ja mitteresidentidest kodumajapidamiste vahel koosnevad residentist kodumajapidamiste poolt mitteresidentist kodumajapidamistele tehtud või mitteresidentist kodumajapidamistelt saadud jooksevülekannetest rahalises või mitterahalises vormis. Isiklike ülekannete hulka kuuluvad ka töötajate rahaülekanded.

4.7.1.1. TÖÖTAJATE RAHAÜLEKANDED

Töötajate rahaülekanded koosnevad riigi residentidest võõrtööliste poolt mitteresidentidest kodumajapidamistele tehtud isiklikest ülekannetest. Võõrtöötajaid, kes töötavad ja elavad riigis vähem kui üks aasta, käsitatakse mitteresidentidena ning nende töötasu kajastatakse tööjõutulu kirje all.

4.8. Käibemaksu- ja kogurahvatulupõhised ELi omavahendid

Käibemaksu- ja kogurahvatulu (GNI) põhised liidu kolmanda ja neljanda astme omavahendid koosnevad iga liikmesriigi valitsussektori poolt liidu institutsioonidele tehtud jooksevülekannetest.

4.9. Korrigeerimine seoses muutusega pensioniõigustes

Korrigeerimine seoses muutusega pensioniõigustes on vajalik selleks, et viia pensionite kirjendamine jooksevülekannete all vastavusse pensioniõiguste kirjendamisega finantsvara all. Pärast korrigeerimist langeb jooksevkonto bilanss kokku bilansiga, mis tekiks juhul, kui sotsiaalmakseid ja pensionihüvitisi kajastataks jooksevülekannete all.

B. Kapitalikonto

Kapitalikonto hõlmab kapitalisiirdeid ja mittetoodetud mittefinantsvarade soetamisi/realiseerimisi. Kapitalisiirete koosseisu kuuluvad a) põhivara omandiõiguse ülekanded, b) põhivara soetamise või realiseerimisega seotud või sellest tingitud kapitali ülekanded ja c) võlausaldajate poolt kohustuste tühistamine ilma tasu vastu saamata. Kapitalisiirded võivad olla rahalises või mitterahalises vormis (näiteks võlgade kustutamine). Jooksev- ja kapitaliülekannete vaheline praktiline erinevus põhineb ülekande kasutamisel saajariigis. Mittetoodetud mittefinantsvarade soetamine/realiseerimine hõlmab peamiselt immateriaalseid varasid, nagu patendid, rendi-/liisingulepingud või muud ülekantavad lepingud. Kapitalikonto selle kirje all kajastatakse üksnes selliste varade ost/müük, mitte nende kasutus.

5.1. Mittetoodetud mittefinantsvarade soetamised/realiseerimised, bruto

Mittetoodetud mittefinantsvarad koosnevad järgmisest: a) loodusressursid, b) lepingud, rendi-/liisingulepingud ja litsentsid ja c) turundusvarad (ärinimed, kaubamärgid) ja firmaväärtus. Mittetoodetud mittefinantsvarade soetamised/realiseerimised kajastatakse eraldi bruto-, mitte netosummana. Kapitalikonto selle kirje all kajastatakse üksnes selliste varade ost/müük, mitte nende kasutus.

5.2. Kapitalisiirded

Kapitalisiirete koosseisu kuuluvad i) põhivara omandiõiguse ülekanded, ii) põhivara soetamise või realiseerimisega seotud või sellest tingitud kapitali ülekanded ja iii) võlausaldajate poolt kohustuste tühistamine ilma tasu vastu saamata. Kapitalisiirded võivad olla rahalises või mitterahalises vormis (näiteks võlgade kustutamine). Jooksev- ja kapitaliülekannete vaheline praktiline erinevus põhineb ülekande kasutamisel saajariigis.

Jooksevülekandeid liigitatakse vastavalt ülekande saaja või tegija riigi institutsionaalsele sektorile (valitsussektori ülekanded või muude sektorite ülekanded). Kapitalisiirded koosnevad kapitalimaksudest, investeerimistoetustest ja muudest kapitaliülekannetest.

5.2.1. KAPITALIMAKSUD

Kapitalimaksud koosnevad institutsionaalsete üksuste omandis olevate varade väärtusele või netoväärtusele või institutsionaalsete üksuste vahel võrandatud varade väärtusele juhuti kohaldatavatest maksudest. Siia kuuluvad soodustatud isiku kapitali suhtes kohaldatavad pärandimaksud ja kinkemaksud.

5.2.2. INVESTEERIMISTOETUSED

Investeerimistoetused koosnevad põhivara soetamise kulude täielikuks või osaliseks katmiseks tehtud rahalises või mitterahalises vormis kapitalisiiretest. Ülekande saaja on kohustatud rahalises vormis saadud investeerimistoetust kasutama kapitali kogumahutuseks põhivarasse ning toetused on sageli seotud konkreetsete investeerimisprojektidega, näiteks mahukate ehitusprojektidega.

5.2.3. MUUD KAPITALISIIRDED

Siia kuuluvad ühekordsed suurmaksud mahukate kahjunõuete ja tõsiste vigastuste tekitamise eest, mida kindlustuspoliis ei kata, samuti kingitused, pärandused ja annetused, sealhulgas kasumitaotluseta institutsioonidele. Selle kirje all kajastatakse ka võlgade kustutamine.

5.2.3.1. VÕLGADE KUSTUTAMINE

Võlgade kustutamine on võlausaldaja ja võlgniku vahelise lepingulise võlakohustuse osaline või täielik vabatahtlik tühistamine.

C. Finantskonto ja rahvusvaheline investeerimispositsioon

Tavapäraselt kajastatakse finantskontol kõiki residentide ja mitteresidentide vahelisi finantsvarade või -kohustustega seotud tehinguid. Finantskontol kajastatakse tehinguid netosummas – finantsvarade netosoetuse arvutamiseks lahutatakse soetatud varadest varade vähenemine.

Rahvusvaheline investeerimispositsioon näitab riigi residentide finantsvara väärtust iga kvartali lõpul – nõuded mitteresidentide vastu, riigi residentide kohustused mitteresidentide ees ning füüsiline kuld, mis kajastatakse reservvarade all. Rahvusvahelise investeerimispositsiooni netopositsioon on varade ja kohustuste vahe – netonõue välismaailma vastu või netokohustus välismaailma ees.

Rahvusvahelise investeerimispositsiooni väärtus perioodi lõpul sõltub eelmise perioodi lõpu positsioonidest, jooksva perioodi tehingutest ning muudest muutustest, mis ei ole tingitud residentide ja mitteresidentide vahelistest tehingutest ning on seotud vahetuskurside või hindade muutusest tulenevate muutustega mahus või ümberhindamistes.

Funktsionaalsuse järgi liigitatakse piiriülesed finantstehingud ja positsioonid järgmiselt: otseinvesteeringud, portfelliinvesteeringud, tuletisinstrumendid (v.a reservid) ja töötajate aktsioptsioonid, muud investeeringud ja reservvarad. Piiriülesed finantstehingud ja positsioonid klassifitseeritakse vastavalt instrumendi liigile ja institutsionaalsele sektorile.

Tehinguid ja positsioone hinnatakse turuhinna põhjal. Mittekaubeldavate instrumentide (laenud, hoiused ja muud saada/maksta olevad arved) positsioone hinnatakse nominaalväärtuses. Tehinguid nimetatud instrumentidega kajastatakse aga turuhindades. Tehingute turuväärtuse ja positsioonide nominaalväärtuse mittevastavuse kajastamiseks kirjendab müüja nominaalväärtuse ja tehinguväärtuse vahele vastavad muud hinnamuutused müügitehingu perioodil ning ostja kirjendab vastava summa muudest hinnamuutustest tuleneva ümberhindlusena. Samal põhimõttel kajastatakse ka omakapitali otseinvesteeringu tehinguid ja positsioone, kus positsioonid näitavad omavahendeid raamatupidamise väärtuses (vt järgmine lõik).

Maksebilansi finantskonto ja rahvusvaheline investeerimispositsioon sisaldab ka vastaskirjeid tekkepõhise tulu jaoks funktsionaalsuse alusel liigitatud instrumentidelt.

6.1. Otseinvesteeringud

Otseinvesteeringud on seotud ühe riigi residendiga, kes omab kontrolli või olulist mõju teise riigi residendist ettevõtte juhtimise üle. Vastavalt rahvusvaheliste standarditele (BPM6) on otseinvesteeringu suhe tuvastatud juhul, kui ühe riigi residendist investorile kuulub teise riigi residendist ettevõttes vähemalt 10-protsendine otsene või kaudne hääleõigus. Selle kriteeriumi alusel saab esineda otseinvesteeringu suhe mitme seotud ettevõtte vahel, olenemata sellest, kas seos on ühe või mitme ahelana. See saab laieneda ka otseinvesteeringu ettevõtte tütar-ettevõtjatele, alltütar-ettevõtjatele ja sidusettevõtjatele. Kui otseinvesteering on kindlaks tehtud, kajastatakse kõik edasised finantsvood/positsioonid seotud üksuste vahel otseinvesteeringu tehingute/positsioonidena.

Aksia(osa)kapital hõlmab filiaalide sissemakstud kapitali, kõiki tütar- ja sidusettevõtjate aktsiaid ja osasid. Reinvesteeringud tulu koosneb vastaskirjast otseinvestori osa kohta tulust, mida tütar- või sidusettevõtjad ei jaota dividendidena, ja filiaalide tulust, mida ei maksta otseinvestorile ja mis kajastatakse investeerimistulu all (vt punkt 3.2.3).

Omakapitali ja võlakapitali otseinvesteeringud liigitatakse omakorda vastavalt ettevõtjate omavahelistele suhetele ja investeeringu suunale. Otseinvesteeringu suhted võib jagada kolmeks:

- a) otseinvestori investeering otseinvesteeringu ettevõttesse. See kategooria hõlmab otseinvestori poolt otseinvesteeringu ettevõttesse suunatud investeerimisvoogusid (ja -positsioone) (sõltumata sellest, kas ettevõtte üle omatakse otseselt või kaudselt kontrolli või olulist mõju);
- b) pöördinvesteering. Sellist tüüpi suhe hõlmab otseinvesteeringu ettevõtte poolt otseinvestorisse suunatud investeerimisvoogusid (ja -positsioone);
- c) sidusettevõtjate vahel. See hõlmab investeerimisvoogusid (ja -positsioone) ettevõtjate vahel, kes ei oma teineteise üle kontrolli või olulist mõju, vaid kelle üle on kontroll või oluline mõju otseinvestoril.

Otseinvesteeringu positsioonide hindamisel kirjendatakse noteeritud aktsiakapitali positsioonid turuväärtuses. Vastupidisel juhul, otseinvesteeringute puhul noteerimata ettevõtjatesse, hinnatakse omakapitali väärtust raamatupidamises kajastatud väärtuse alusel, kasutades ühist määratlust, mis hõlmab järgmisi raamatupidamiskirjeid:

- i) sissemakstud kapital (välja arvatud omaaktsiad ja kaasa arvatud aazio);
- ii) igat liiki reservid (sealhulgas investeeringutoetused, kui raamatupidamisalastes juhendites käsitletakse neid ettevõtte reservidena) ja
- iii) jaotamata kasum pärast kahjumi mahaarvamist (sealhulgas jooksva aasta tulemused).

Noteerimata ettevõtjate aktsiate ja osade puhul võivad finantskonto all kajastatud tehingud erineda rahvusvahelise investeeringu positsiooni all kirjendatud omavahendite raamatupidamise väärtusest. Nimetatud erinevused kajastatakse finantsvarade ja -kohustuse konto muudest hinnamuutustest tingitud väärtuse muutusena ümberhindluste all.

Hea tavana soovitatakse kõikidel liikmesriikidel koostada andmed välismaiste otseinvesteeringu positsioonide ja reinvesteeringu tulude kohta vähemalt kord aastas tehtava välismaiste otseinvesteeringute uuringu tulemuste alusel ⁽¹⁾.

6.2. Portfelliinvesteeringud

Portfelliinvesteeringud koosnevad võlaväärtpaberite ja omandiväärtpaberite tehingutest ja positsioonidest, mida ei kajastata otseinvesteeringute või reservvarade all. Portfelliinvesteeringud hõlmavad omandiväärtpabereid, investeeringufondide aktsiaid ja võlaväärtpabereid, kui neid ei liigitata otseinvesteeringuteks või reservvaradeks. Tagasiostulepingud ja väärtpaberite väljalaeud ei kuulu portfelliinvesteeringute hulka. Portfelliinvesteeringute tehinguid ja positsioone hinnatakse turuväärtuses. Portfelliinvesteeringute puhul noteerimata väärtpaberitesse võivad tehingute ja positsioonide hinnangulised väärtused erineda, näiteks otseinvesteeringute puhul noteerimata aktsiatesse. Sellisel juhul tuleb erinevused kajastada muudest hinnamuutustest tingitud ümberhindlustena.

Ühtne lähenemisviis andmete kogumiseks portfelliinvesteeringute kohta on määratletud VI lisas.

6.2.1. OMANDIVÄÄRTPABERID

Omakapital koosneb kõikidest instrumentidest, mis esindavad nõudeid kapitaliettevõtte või kvaasikorporatiivse ettevõtte jääkväärtuse vastu pärast kõikide võlausaldajate nõuete rahuldamist. Erinevalt võlakohustustest ei anna omakapital omanikule õigust kindlaks määratud summale või kindla valemiga kohaselt arvutatavale summale. Omandiväärtpaberid koosnevad noteeritud ja noteerimata aktsiatest.

Noteeritud aktsiad on tunnustatud börsi või muus vormis järelturu nimekirja kantud omandiväärtpaberid. Noteerimata aktsiad on börsinimekirja kandmata omandiväärtpaberid.

6.2.2. INVESTEERIMISFONDIDE AKTSIAD

Investeeringufondide aktsiate emitendiks on investeeringufondid. Usaldusfondi puhul nimetatakse aktsiaid „osakuteks“. Investeeringufondid on eurofondid, mis võimaldavad investoritel koondada vahendeid finantsvaradesse ja/või mittefinantsvaradesse investeerimiseks. Investeeringufondide aktsiad mängivad finantsvahenduses erilist rolli, pakkudes teistesse varadesse ühisinvesteeringu võimalust. Seetõttu kajastatakse investeeringufonde teistest aktsiatest eraldi. Lisaks erineb tulude käsitus, kuna arvesse võetakse ka reinvesteeringu tulud.

6.2.3. VÕLAVÄÄRTPABERID

Võlaväärtpaberid on võlga tõendavad kaubeldavad instrumentid. Võlaväärtpaberid on võlakirjad, vekslid, kaubeldavad hoisertifikaadid, kommertspaberid, varaga tagatud väärtpaberid, rahaturuinstrumentid ja samalaadsed instrumentid, millega kaubeldakse tavapärastel finantsvahendusturgudel. Võlaväärtpaberite tehingud ja positsioonid jagatakse esialgse tähtsuse järgi lühiajalisteks ja pikaajalisteks võlaväärtpaberiteks.

⁽¹⁾ Järgmistest lubamatutest tegevustest tuleks loobuda: i) hindamiskriteeriumide valiku (turuväärtus või raamatupidamise väärtus) jätmise andmeesitajatele; ii) jooksva inventari meetodi/maksebilansi voogude akumuliseerimise kohaldamine positsioonide koostamiseks.

6.2.3.1. LÜHIAJALISED VÕLAVÄÄRTPABERID

Lühiajalised võlaväärtpaberid kuuluvad tasumisele nõudmisel või emiteeritakse esialgse tähtajaga mitte üle ühe aasta. Tavaliselt annavad nad valdajale tingimusteta õiguse saada määratud, kindel rahasumma kindlaksmääratud kuupäeval. Nende instrumentidega kaubeldakse tavaliselt alakursiga reguleeritud turgudel; alakurss sõltub intressimäärast ja kustutus-päevani jäänud ajast.

6.2.3.2. PIKAAJALISED VÕLAVÄÄRTPABERID

Pikaajalised võlaväärtpaberid emiteeritakse esialgse tähtajaga üle ühe aasta või tähtajatult (v.a nõudmiseni võlaväärtpaberid, mis kajastatakse lühiajaliste väärtpaberite all). Tavaliselt annavad need valdajale a) tingimusteta õiguse kindlale rahalisele tulule või lepinguga kindlaks määratud muutuval rahalisele tulule (intressi maksmine ei sõltu võlgniku tulust) ja b) tingimusteta õiguse kindlale summale põhiosa tagasimaksmisel kindlaksmääratud kuupäeval või kuupäevadel.

Maksebilansitehingute kajastamine toimub perioodil, mil võlausaldajad või võlgnikud kirjendavad nõude või kohustuse oma raamatupidamises. Tehingud kajastatakse saadud või makstud tegelikus hinnas, millest on maha arvatud teenustasud ja kulud. Seega võetakse kupongväärtpaberite puhul arvesse intress, mis on kogunenud alates viimastest intressimaksest, ning alakursiga emiteeritud väärtpaberite puhul intress, mis on kogunenud alates emiteerimisest. Kogunenud intressi arvutamine on nõutav nii maksebilansi finantskonto kui ka rahvusvahelise investeerimispositsiooni puhul; nendel kirjetel peavad olema vastaskirjed vastaval tulukontol.

6.3. Tuletisinstrumentid (v.a reservid) ja töötajate aktsioptsioonid

Tuletisinstrumentide leping on finantsinstrument, mis on seotud teise konkreetse finantsinstrumenti või indikaatori või kaubaga ja mille kaudu saab finantsturgudel kaubelda konkreetsete finantsriskide (näiteks intressirisk, välisvääringu risk, aktsia- ja kaubahinna risk, krediidirisk jne) enestega. Kategooria kirjendatakse eraldi, kuna see seonduv riski ülekandmisega, mitte rahaliste vahendite või muude ressursside võimaldamisega. Erinevalt teistest funktsionaalsetest kategooriatest ei teki tuletisinstrumentidelt esmast tulu. Intressimäärade tuletisinstrumentide netorahavood kajastatakse tuletisinstrumentidena ja mitte investeerimistuluna. Tuletisinstrumentide tehinguid ja positsioone käsitletakse eraldi alusvarade väärtusest, millega nad on seotud. Optsioonide puhul kajastatakse kogu preemia (st optsioonide ostu-/müügihind ja seotud teenustasud). Marginaaltagatismaksud koosnevad rahast või muust tagatisest, mis on deponeeritud tehingupoole kaitsmiseks kohustuste täitmata jätmise riski eest. Need kajastatakse hoiustena muude investeeringute all (kui võlgniku kohustused sisalduvad laiemas rahaagregaadis) või muude saada/maksta olevate arvete all. Tagastamatud tagatismaksud (ehk kõikumisvahemik) vähendavad tuletisinstrumenti kaudu tekkinud finantskohustusi. Seetõttu liigitatakse need tuletisinstrumentidega tehingu- teks.

Tuletisinstrumentide väärtust peaks hindama turuhinna alusel. Tuletisinstrumentide hinnamuutused kajastatakse positsioonide kasumi ja kahjumina (hinnamuutustest tingitud ümberhindlustena). Tuletisinstrumentide tehingud kajastatakse perioodil, mil võlausaldajad või võlgnikud kirjendavad nõude või kohustuse oma raamatupidamises. Praktiliste probleemide tõttu, mis on seotud varade ja kohustuste rahavoogude eristamisega teatavate tuletisinstrumentide puhul, kajastatakse kõik tuletisinstrumentide tehingud euroala maksebilansis netona. Tuletisinstrumentide varade ja kohustuste positsioonid kajastatakse rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas brutona, välja arvatud need tuletisinstrumentid, mis kuuluvad reservvarade kategooriasse, mis kajastatakse netona. Praktilistel põhjustel ei eristata inkorporeeritud tuletisinstrumente alusinstrumentidest, millega nad on seotud.

Töötajate aktsioptsioonid on ettevõtte töötajatele töötasu osana pakutav võimalus osta ettevõtte aktsiaid. Töötajatele antud aktsioptsioon liigitatakse tuletisinstrumentideks, kui sellega on võimalik finantsturgudel vabalt kaubelda.

6.4. Muud investeeringud

Muud investeeringud on määratletud ülejäägina, mis hõlmab kõiki positsioone ja tehinguid, mis ei kuulu otseinvesteeringute, portfelliinvesteeringute, tuletisinstrumentide ja töötajate aktsioptsioonide ja reservvara kategooria alla. Kui alltoodud finantsvarasid ja -kohustusi ei kajastata otseinvesteeringute või reservvarade all, kirjendatakse muude investeeringute all a) muud aktsiad, b) sularaha ja hoiused, c) laenu (sealhulgas IMFi krediidi kasutamine ja IMFi laenu), d) kindlustus-, pensioni- ja standardsed tagatisskeemid, e) kaubanduskrediit ja -ettemaksud, f) muud saada/maksta olevad arved ja g) SDRide eraldamised (SDR positsioonid kajastatakse reservvaradena).

Finantskontol kirjendatud diskonteerituna müüdüd laenude, hoiuste ja muude saada/maksta olevate arvete tehinguväärtus võib erineda rahvusvahelise investeerimispositsiooni all kajastatud nominaalväärtusest. Nimetatud erinevused kajastatakse väärtuse muutusena finantsvarade ja -kohustuse konto muude muutuste all.

6.4.1. MUU OMAKAPITAL

Muu omakapital koosneb omakapitalist, mis ei ole väärtpaberite kujul ning mida ei kajastata seetõttu portfelliinvesteeringute all. Osalus rahvusvahelise organisatsiooni kapitalis ei ole väärtpaberite kujul. Seetõttu liigitatakse see muuks omakapitaliks.

6.4.2. SULARAHHA JA HOIUSED

Sularaha ja hoiused koosnevad ringluses olevast sularahast ja hoiustest. Hoiused on sellised mittekaubeldavad tüüplepingud, mida pakuvad hoiustavad ettevõtted ning mis võimaldavad võlausaldajal paigutada erinevaid summasid ning need hiljem välja võtta. Tavaliselt annab võlgnik investorile hoiuse osas garantii põhisumma tagastamise kohta.

Vahetegu „laenude” ja „sularaha ja hoiuste” vahel sõltub laenusaaaja olemusest. See viitab, et varade poolel tuleb residendist raha hoidva sektori poolt mitteresidendist pankadele raha andmist liigitada „hoiusteks” ja residendist raha hoidva sektori poolt mitteresidendist mittepankadele (s.o üksused, mis ei ole pangad) raha andmist liigitada „laenudeks”. Kohustuste poolel tuleb residendist mittepankade – s.o mitterahaloomesutused (mitte-RAAd) – poolt võetud raha alati liigitada „laenuks”. Lõpuks viitab see vahetegu, et kõiki residendist RASid ja mitteresidendist panku puudutavad tehingud tuleb liigitada „hoiusteks”.

6.4.3. LAENUD

Laenuid on finantsvara, mis a) tekib rahaliste vahendite otsese väljalaenamisega võlausaldaja poolt võlgnikule ja b) on kinnitatud mitteedasimüüdavate dokumentidega. Selle kategooria alla kuuluvad kõik laenud, sealhulgas hüpoteeklaenuid, kapitalirent ja repo-tüüpi tehingud. Kõiki tagasiostu tüüpi tehinguid, st tagasiostulepinguid, müügi-/tagasiostutehinguid ja väärtpaberite väljalaene (sularaha tagatisel), käsitletakse tagatud laenuna, mitte väärtpaberite suunatud ostuna/müügina, ja kajastatakse „muude investeeringute” all tehingu teinud residendi sektori all. See käsitlus, mis on ühtlasi kooskõlas pankade ja muude finantsasutuste raamatupidamistavaga, kajastab eeldatavalt täpsemini nende finantsinstrumentide majanduslikku põhjendust.

6.4.4. KINDLUSTUS, PENSIONI- JA MUUD STANDARDSED TAGATISKEEMID

Siia kuuluvad järgmised komponendid: a) kahjukindlustuse tehnilised eraldised, b) elukindlustuse ja annuiteedi õigused, c) pensioniõigused, pensionifondide nõuded pensioniskeemide halduritele, ja õigused mittepensionifondidele ning d) reservid nõuete jaoks standardsete tagatiste raames.

6.4.5. KAUBANDUSKREDIIT JA -ETTEMAKSED

Kaubanduskrediit ja -ettemaksed on finantsnõuded, mis tekivad kauba või teenuse pakkuja poolt oma klientidele krediidi otsesest pikendamisest ning ettemaksetest töö eest, mis pole lõpetatud või mida alles alustatakse, kliendipoolse ettemakse vormis veel tarnimata kauba ja teenuse eest. Kaubanduskrediidi ja -ettemaksetega on tegemist siis, kui kauba või teenuse eest ei maksta samal ajal kauba omandiõiguse muutmise või teenuse osutamise eest.

6.4.6. MUUD SAADA/MAKSTA OLEVAD ARVED

See kategooria hõlmab saada/maksta olevaid arved, mida ei kajastata kaubanduskrediidi ja -ettemaksete või muude instrumentide all. Siia kuuluvad finantsvarad ja -kohustused, mis tekivad tehingute ja nendele vastavate maksete tegemise vahelisest ajalisest erinevusest. Siia kuuluvad maksukohustused, väärtpaberite ostu ja müügi tehingud, väärtpaberite väljalaenamise tasud, kullalaenu tasud, palgad, dividendid ja maksmata sotsiaalmaksed.

6.4.7. SDR-IDE ERALDAMISED

SDRide eraldamised IMFi liikmesriikidele kajastatakse saaja kohustusena SDRide all kirjel „Muud investeeringud”. Vastav summa kajastatakse ka SDRide all kirjel „Reservvarad”.

6.5. Reservvarad

Reservvarad on välisvarad, mis on rahandusametite kontrolli all ning neile kohe kättesaadavad maksebilansi finantseerimisvajaduste katmiseks, valuutakursside juhtimiseks valuutaturgudele sekkumiseks ning muudel samalaadsetel eesmärkidel (näiteks vääringude ja majanduse usaldusväärsuse tagamiseks või välislaenudeks). Reservvarad peavad olema tegelikult olemasolevad välisvaluutavarad, nõuded mitteresidentide vastu ja muud varad. Siia ei kuulu potentsiaalsed varad. Reservvarade aluspõhimõtteks on rahandusametite „kontroll” ja reservvarade „kasutamiseks kättesaadavus”.

Euroala reservvarad koosnevad eurosüsteemi reservvaradest, st EKP reservvaradest ja euroala riikide keskpankade (RKPd) reservvaradest.

Reservvarad peavad i) olema eurosüsteemi rahandusasutuse – st EKP või euroala RKP – tõhusa kontrolli all ja ii) olema väga likviidsed, turukõlblikud ja krediitdivõimelised eurosüsteemi nõuded euroalaväliste residentide vastu, mille vääring ei ole euro, rahaline kuld, reservpositsioonid IMFis ja eriarveldusühikud (SDRid).

See määratlus välistab sõnaselgelt euroala residentide vastu olevate välisvaluutanõuete ning euronõuete käsitlemise reservvaradena nii riigi kui ka euroala tasandil. Samamoodi ei sisalda euroala reservvarade määratlus keskvalitsuste ja/või rahandusministeeriumite välisvaluuta positsioone kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu institutsioonilise korraga.

EKP reservvaradeks on varad, mis on koondatud kooskõlas Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artikliga 30 ja mida käsitletakse seega EKP otsese ja reaalse kontrolli all olevana. Niikaua kui täiendavat omandiõiguse üleandmist ei toimu, on RKPde hoitavad reservvarad nende otsese ja reaalse kontrolli all ning neid käsitletakse iga üksiku RKP reservvaradena.

Eurosüsteemi reservid koostatakse brutopõhiselt, tasaarveldamata reservidega seotud kohustusi, välja arvatud need reservvarad, mis kuuluvad allkategooria „tuletisinstrumendid“ alla, mis kajastatakse netopõhiselt.

Väärtuse hindamise aluseks on turuhinnad, kasutades a) tehingute puhul tehingu toimumise ajal valitsevaid turuhindu ja b) positsioonide puhul vaatlusperioodi lõpu sulgemise turu keskmisi hindu. Tehingu toimumise ajal valitsevaid turu vahetuskursse ja vaatlusperioodi lõpu sulgemise turu keskmisi vahetuskursse kasutatakse vastavalt välisvaluutas vääringustatud varadega tehtud tehingute ja nende positsioonide konverteerimiseks eurodeks.

Seisukoht, et muu välisvääringus likviidsus, mida ei kajastata maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas reservvaradena, võib olla tähtsaks näitajaks riigi võime kohta täita välisvaluutakohustusi, on hakanud laiemalt levima ning on kajastatud IMFi dokumendis „Special Data Dissemination Standard“. Välisvaluutas likviidsuse arvutamiseks tuleb brutoreserve puudutavaid andmeid täiendada teabega muude välisvaluutavarade ja reservidega seotud kohustuste kohta. Vastavalt sellele täiendatakse kuuandmeid eurosüsteemi (bruto)reservvarade kohta teabega, mis puudutab muid välisvaluutavarasid ning teadaolevaid ja võimalikke lühiajalisi rahavoogusid brutoreservvarade suhtes, mis on liigitatud vastavalt järelejäänud tähtajale. Lisaks nõutakse ühe kvartali hilinemisega brutoreservvarade kohta ka valuutade jaotust, mis on vääringustatud SDR valuutades (kokku) ja muudes valuutades (kokku).

6.5.1. RAHALINE KULD

Rahaline kuld on kuld, millele on õigus rahandusasutustel (või teistel isikutel, kes on rahandusasutuste tõhusa kontrolli all) ja mida hoitakse reservvaradena. See hõlmab füüsilist kuld ja isikupäratuid kullakontosid mitteresidentide juures, mis annavad õiguse nõuda kulla üleandmist.

Rahalise kulla positsioonid peaksid jääma muutumatuks kõikides tagasipööratavates tehingutes kullaga (kulla vahetuslepingud, tagasiostutehingud, laenud ja hoiused).

6.5.1.1. **Füüsiline kuld** esineb müntide, valuplokkide või kangidena, mille puhtus on vähemalt 995 osa 1 000st, k.a isikupäratatud kullakontodel hoitav kuld.

6.5.1.2. **Isikupäratud kullakontod** kajastavad nõuet kontohalduri vastu kulla üleandmiseks. Nende kontode puhul on konto väljastajal õigus füüsilisele isikupäratatud kulla reservibaasile; konto omanikele väljastatakse kullas vääringustatud nõuded. Isikupäratud kullakontod, mida ei liigitata rahalise kulla alla, kajastatakse sularaha ja hoiustena muude investeeringute all.

6.5.2. SDR-ID

SDRid on IMFi loodud rahvusvahelised reservvarad, mis on eraldatud IMFi liikmesriikidele neile kuuluva rahvusvahelise reservvara täiendusena. SDR-e hoiavad üksnes IMFi liikmesriikide rahandusasutused ja teatud rahvusvahelised finantseerimisasutused, kes on volitatud depositaareid.

6.5.3. RESERVPOSITSIION IMF-IS

See on järgmise summa: a) reservkvoot ehk välisvaluutasummad, sealhulgas SDR, mida liikmesriik võib IMFist lühikese etteteatamisega välja võtta, ning b) muud laenulepingulised nõuded IMFi vastu üldiste vahendite kontrol, mis on liikmesriigile kohe kättesaadavad.

6.5.4. MUUD RESERVVARAD

Siia kuuluvad sularaha ja hoiused, väärtpaberid, tuletisinstrumendid ja muud nõuded. Hoiused koosnevad nõudmiseni hoiustest. Väärtpaberid koosnevad mitteresidentide emiteeritud likviidsetest ja turukõlblikest omandiväärtpaberitest ja võlaväärtpaberitest, sealhulgas investeerimisfondide aktsiatest või osakutest. Tuletisinstrumendid kajastatakse reservvaradena vaid juhul, kui reservvarade juhtimisega seonduvad tuletisinstrumendid mängivad varade hindamisel olulist rolli. Muud nõuded koosnevad laenudest mitteresidentist mittepankadele, pikaajalistest laenudest IMFi usalduskontole ja muudest finantsvaradest, mida varem reservvaradena ei kajastatud, ent mis vastavad reservvarade määratlusele.

2. Kuu maksebilanss

Eelkõige on kuuandmete kogumine mitme erineva jooksevkonto ja kapitalikonto kirje kohta keeruline uuringutel ja andmete otseesitamisel põhinevate andmekogumissüsteemide puhul. Kirjete „Teenused“, „Tööjõutulu“, „Reinvesteeritud tulu“, ⁽¹⁾ „Muu esmane tulu“, „Teisene tulu“ ja kapitalikonto kirjete puhul ei pruugi kvartali maksebilansi koostamiseks tavapäraselt kasutatavad andmed või suurem osa nendest andmetest, sealhulgas informatsioon haldusandmete allikate kohta, olla igakuiselt kättesaadavad ega täielikud.

Seevastu kirje „Kaubad“ kohta on kuuandmed kättesaadavad väliskaubandusstatistikast, näiteks kiirhinnangute kujul. Siiski ei pruugi ka kuuandmed kaupade kohta olla kättesaadavad õigel ajal; kiirhinnangud ei pruugi olla täielikud.

Andmete koostamise kulused ja andmeesitajate koormust arvestades kasutatakse kehtiva tava kohaselt aegrea mudeleid või kaudseid hindamismeetodeid kogutud kuuandmete laiendamiseks nimetatud jooksevkontode ja kapitalikontode kirjetele.

3. Liigitus institutsionaalse sektori kaupa

Euroala koondnäitajate sektoriteks liigendus hõlmab keskpanku, muid RAsid (hoiuvõtted, v.a keskpank, ja rahaturufondid), valitsussektor ja muud sektorid (muud finantsinstitutsioonid ning kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvad ettevõtted, kodumajapidamised ja kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid). Nimetatud sektorid vastavad ESA 2010 määratlustele. Euroala statistika sektor „keskpangad“ hõlmab eurosüsteemi.

⁽¹⁾ Kui reinvesteeritud tulu arvutatakse aastaülevaadete põhjal, ei pruugi algandmed olla igas kvartalis kättesaadavad ning tuginema peab hinnangulistele andmetele.

IV LISA

ANDMETE EDASTAMINE EUROOPA KESKPANGALE

Riikide keskpangad (RKPd) kasutavad Euroopa Keskpanga (EKP) nõutud statistilise teabe elektrooniliseks edastamiseks telekommunikatsioonivõrgul ESCB-Net põhinevaid Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) võimalusi. Andmevahetus EKPSis peab põhinema SDMX-vormingul (*Statistical Data and Metadata eXchange*). See nõue ei takista muude vahendite kasutamist EKP-le statistilise teabe edastamiseks, kui varulahendusena on nii kokku lepitud.

RKPd järgivad allpool loetletud soovitusi, et tagada andmete edastamise rahuldav toimimine.

- Täielikkus: RKPd esitavad kogu nõutava andmerea struktuuri ulatuses. Andmeridade mitteesitamist või puudulikus struktuuris esitamist käsitatakse mittetäieliku aruandlusena. Kui vaatlus puudub, kajastatakse puudumine, kasutades vastavat vaatluse staatuse lippu.
- Andmete raamatupidamistunnus ja kokkulepe märkide osas: enne andmete edastamist EKP-le peavad RKPd rakendama õigsuse kontrolli eeskirju.

Paranduste tegemisel andmerea alljaotusesse kohaldatakse õigsuse kontrolli eeskirju kogu aruandele.

V LISA

STATISTIKA KOOSTAMISE MEETODITE JÄRELEVALVE

Euroopa Keskpank (EKP) teostab järelevalvet euroala liikmesriikide poolt kasutatavate põhimõtete, mõistete ja koostamis-meetodite üle. EKP väljaanne *European Union balance of payments/international investment position statistical methods* („Euroopa Liidu maksebilansi / rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika metoodika”, edaspidi „B.o.p. Book”) eesmärgiks on teavitada maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni praktikast ja arengusuundadest liikmesriikides.

B.o.p. Book sisaldab üksikasjalikke kirjeldusi andmete koostamise meetodite ning kasutatavate põhimõtete ja mõistete kohta, samuti teavet lahkevuste kohta kokkulepitud maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika meetodites liikmesriikides.

Käsiraamatut B.o.p. Book ajakohastatakse regulaarselt tihedas koostöös liikmesriikidega.

VI LISA

ANDMETE KOGUMINE PORTFELLIINVESTEERINGUTE VALDKONNAS

Arvestades portfelliinvesteeringute statistika kogumisega seotud alati kaasnevaid raskusi, peeti vajalikuks välja töötada ühine lähenemine vastava teabe kogumiseks kogu euroalal.

Andmekogumissüsteemide toimimisel mängivad olulist rolli väärtpaberite keskandmebaasi (*Centralised Securities Database*, edaspidi „CSDB”) kättesaadavus ja kvaliteet.

Määratleti eesmärk hõlmata järgmist: agregeeritult, s.o standardkoode (ISIN või samalaadseid koode) mitte kasutades, riigi koostajale väärtpaberite positsioonide kohta esitatud andmed ei tohi ületada 15 % kogu portfelliinvesteeringute positsioonide varadest või kohustustest. Sellest piirist tuleks juhinduda liikmesriikide süsteemi hõlmatusel hindamisel. CSDB peaks hõlmama piisavalt kogu maailma portfelliinvesteeringute väärtpabereid, et võimaldada statistika koostamine väärtpaberite kaupa.

Rahvusvahelise investimispositsiooni portfelliinvesteeringute positsioonide varad ja kohustused koostatakse üksnes positsioonide andmete alusel.

Euroala portfelliinvesteeringute andmekogumissüsteemid vastavad alljärgneva tabeli mudelitele.

Kohaldatavad portfelliinvesteeringute andmete kogumise näidised

- Kuu positsioonid [s-b-s] + kuu vood [s-b-s]
- Kvartali positsioonid [s-b-s] + kuu vood [s-b-s]
- Kuu positsioonid [s-b-s] + tuletatud kuu vood [s-b-s]
- Kvartali positsioonid [s-b-s] + kuu vood [agregaat]

Märkused: „s-b-s”= andmete kogumine väärtpaberite kaupa;

„tuletatud vood”= positsioonide erinevus (korrigeeritakse seoses valuutakursi ja hinna täheldatud liikumistega ja muude mahu muutustega).

VII LISA

KEHTETUKS TUNNISTATUD SUUNIS JA MUUDATUSTE NIMEKIRI

Suunis EKP/2004/15 (ELT L 354, 30.11.2004, lk 34).

Suunis EKP/2007/3 (ELT L 159, 20.6.2007, lk 48).
